

Nr. 12 - September 1991
3e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk Hfl 5,-

LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCHRIFT

C. VANGOMPEL

ERKEND WAPENMAKER

Alle herstellingen
Vervaardigen van buksen kaliber
12 en 16 met vernieuwd
grendel- en aftreksysteem.

Boshoekstraat 26 - B-3665 AS
Tel. (00 32) 11/65 81 74
Fax : (00 32) 11/65 93 53

GILDE- en SCHUTTERSZILVER

Goud- en Zilversmederij
JUWELIERS-HORLOGES

Jan Andriessen

DORPSSTRAAT 54
5708 GJ HELMOND (STIPHOUT)
TELEFOON 04920-50792

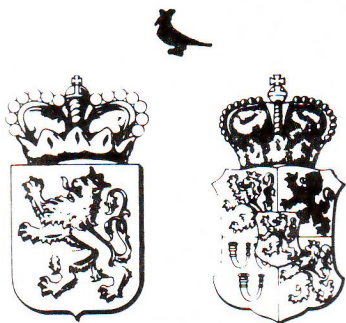
Goed geschoten!

Brand

HET BIER WAAR LIMBURG TROTS OP IS.

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift is een uitgave door en onder auspiciën van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar. Abonnementprijs Hfl 20,-/BF 385 per jaar bij vooruitbetaling. Losse nummers à Hfl 5,-/BF 95 excl. Hfl 2,50/BF 50 verzendkosten.

Bankrelaties

Nederland: Rabobank Heythuysen, rekeningnummer 12.22.15.125 Postgironummer 2878343
België: Gemeentekrediet van België Agentschap Hechtel, rekeningnr. 068-2059877-12.

Redactie

Drs. Jan Gerits - Eksel
Drs. Jos Gerits - Spaubeek
Piet Hermans - Nederweert
Wim Pijpers - Heythuysen
Werner Smet - Kinrooi
Drs. Jean Walraven - Roermond.

Redactie-adres

Brouwerslaan 25
6093 GG Heythuysen.

Druk

Drukkerij Limburgsche Post
Heerstraat Noord 69, Beegden.

Advertentie-acquisitie

Meertens Media
Bieslanderweg 128
6213 AM Maastricht
Tel. 043-250445.

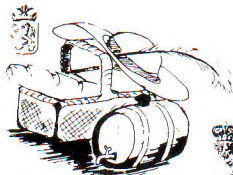
Voorbehoud

Plaatsing van een artikel in dit tijdschrift houdt niet in, dat de inzichten van de schrijver worden gedeeld door de redactie. Bij overname van artikelen is bronvermelding vereist.

Beste schuttersvrienden

Themadagen. De redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift heeft het plan om, te beginnen in de winter van 1992-1993, jaarlijks een themadag te organiseren. Elke keer wordt een onderwerp uit het (Limburgse) Schutterswezen onder de loupe genomen. Enkele deskundige inleiders hebben hun medewerking al toegezegd. Met dit in het vooruitzicht verlenen wij graag onze medewerking aan het totstandkomen van het Eerste Marketentstertreffen.

Eerste Marketentstertreffen. Een voorlopig bestuur werkt momenteel keihard om de 169 Limburgse marketentsters op zondag 17 november a.s. in Valkenburg bijeen te brengen. Het enthousiaste bestuur hoopt dat niet één marketentster op het appèl zal ontbreken.

1e MARKETENTSTERTREFFEN
VALKENBURG - 1991

Commissie Lood. Op ons advies heeft de OLS-Federatie een commissie ingesteld die de ontwikkelingen aan het 'loodfront' zal blijven volgen en daar waar nodig de OLS-Federatie en de schutterijen van advies zal dienen. Lof voor dit initiatief.

Limburgs Schutterstijdschrift. Ondanks dat we het blad terdege controleren voordat het gedrukt wordt, vinden we in de definitieve uitvoering steeds foutjes. Zo is in het voorwoord onder "Correspondent" een stukje tekst wegge gevallen. Ook Arno Roeloffzen verzorgt al lange tijd het kwartaalblad van schutterij St. Martinus-Houthem St Gerlach.

Verder is tijdens de fotomontage van pagina 33 een regel tekst wegge gevallen over Harrie Janssen. De tekst van de wegge gevallen regel luidde: "in tal van plaatselijke verenigingen; eremedaille in zilver."

Veel leesplezier toegewenst, Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Het volgende nummer zal in december verschijnen. Inzenden van kopij, foto's en advertenties uiterlijk 1 november aan het redactie-adres.

AANBIEDING – AANBIEDING – AANBIEDING – AANBIEDING

Zoals U weet heeft de PTT haar tarieven verhoogd. De banken vragen vanaf 1 juli onevenredig zware bijdragen voor het betalingsverkeer. Om U en ons te sparen voor onnodige financiële kosten, doen wij onderstaand aanbod.

Schutterijen die nu overstappen op een collectief abonnement met tenminste 25 exemplaren op één adres, kunnen rekenen op een flinke korting. Bij toezending van 25 exemplaren op één adres betaalt Uw schutterij geen Hfl 500/BF 9625 per jaar maar Hfl 300/BF 5775. Bovendien ontvangt Uw schutterij één exemplaar van de eerste negen nummers (ingebonden) gratis.

Bent U geïnteresseerd? Neem dan z.s.m. contact op met Uw schutterijbestuur.

Na 1 december 1991 vervalt dit aanbod.

Bij de voorpagina: Het winnende zestal van het O.L.S.-1991 van schutterij St. Petrus-Kelpen Oler. V.l.n.r. Leon Jeurninck, Jan Rutjens, Hans Baetsen, Frits Jeurninck, Chris Corsten, Jac Vranken en schietmeester Wiel Jeurninck.

Foto: Piet Jeurissen.

PR-TEAM VAN DE LIMBURGER WINT JOS DANIËLSTROFEE

Op zaterdag 25 mei j.l. won het PR-team van De Limburger de Jos Daniëlstrofee. Deze prijs voor de pers, vernoemd naar de helaas te vroeg overleden freelance medewerker van Omroep Limburg, wordt jaarlijks door schutterij St. Mauritius-Strucht, in samenwerking met Lei 'Ei van St. Joost' Meisen georganiseerd. In een sterk bezet veld van negen teams, toonden de vijf persmannen en één vrouw van dagblad De Limburger zich de besten.

Vond het schieten voor de Jos Daniëlstrofee in voorgaande jaren steeds in september plaats, dit keer werd het voor het eerst in het voorjaar gehouden. "In september is de agenda van velen reeds goed gevuld. Bovendien beginnen de dagen dan al flink te korten. Vandaar dat we het toernooi verschoven hebben". Aldus Piet Bisschops, voorzitter van St. Mauritius.

Op de foto het winnend PR-team van De Limburger, v.l.n.r. PR-medewerker Frans Laeven, PR-medewerkster Tiny Nelissen, advertentie-aquisiteur Cor Voorter, repro-medewerker Frans Tielens, redacteur René Willems, layout-medewerker Henk Ramakers. Dochter Stella Willems kijkt vol trots naar haar vader.

Goed georganiseerd

Evenals in voorgaande jaren liet de organisatie niets te wensen over. Werden de deelnemers en genodigden vorig jaar vergast op een heerlijk glas De Leeuw bier, dit keer schonk Brand een fris 'Upke'. Op het schietterrein trakteerde forellenkwekerij Heutz uit Schin op Geul aansluitend op zeeverse Hollandse Nieuwe. Later op de avond serverde Frans Zurstrassen van Hotel Wilgenhof uit Valkenburg een voortreffelijke kipperagout.

Uitdrukking

De Limburgse Courier van 20 mei 1911 geeft de volgende omschrijving voor de uitdrukking "Dae haet de plate ôm": die schutter heeft iets te diep in het glaasje gekeken.

Sterk deelnemersveld

Deden vorig jaar vier teams mee, dit jaar was dat aantal meer dan verdubbeld. Omroep Limburg, winnaar van vorig jaar, trad met liefst drie zestallen aan. De Limburger had met twee teams een dubbel ijzer in het vuur en het Limburgs Dagblad, Land van Valkenburg en ons eigen Limburgs Schutterstijdschrift traden elk met één schietploeg aan. Zes mannen van de Stuurgroep OLS 1991 uit Brunssum sloten, buiten mededinging, de rij.

Winnaars

Terwijl de schutters van De Limburger met de Jos Daniëlstrofee aan de haal gingen, duurde de individuele schietwedstrijd voor de wisseltrofee 'Het Pintje' – vernoemd naar de welbekende bruine kroeg in Mechelen van Lei Meisen – nog geruime tijd voort. Uiteindelijk werd de strijd beslecht tussen Peter Heinen, lid van de schutterij en stuurgroep Brunssum en Leonique Siebers, partner van ondergetekende. Toen het laatste schot gevallen was, bleek het 'zwakkere' geslacht – zoals wel vaker het geval is – de sterkere te zijn.

Lei Stals feliciteert Leonique Siebers
foto: Frans Tielens, Maastricht

Tijdens de prijsuitreiking merkte OLS-president Lei Stals op, dat de plaats van de vrouw binnen de schutterij lange tijd een twijfelachtig gebeuren is geweest. Met name de verschillende denkbeelden dienaangaande in de diverse bonden zou hiervoor medeverantwoordelijk zijn. Leonique had in zijn ogen echter bewezen dat de vrouw in het schutterswezen z'n mannetje wel staat. Dit gezegd hebbende, feliciteerde hij vervolgens Peter Heinen, als man en echte schutter, van harte met z'n tweede plaats.

Jos Gerits, Spaubeek.

MET PAARD EN WAGEN NAAR HET O.L.S. TE BRUNSSUM

Zondag 7 juli 1991: Schutterij St. Joseph-Waubach met paard en wagen naar het OLS. V.l.n.r. enkele 'zichtbare' schutters: Vaandrig Ruud Goovaerts, kolonel Martin Eppels, marketentster Anita Evertz, sergeant Martin Evertz, bieleman Loek Jansen, tamboer-maître Toine Jansen en de beide 'quetschbuul-muzikanten' Wim Pelzer en Jan Erens.

Schutterij St. Joseph-Waubach ging dit jaar op de ouderwetse manier naar het Oud-Limburgs Schuttersfeest. Deze aard van reizen deed menig inwoner van Waubach terugdenken aan de dagen van weleer, toen onze schutterij op deze wijze de schuttersfeesten bezocht en vele prijzen mee naar huis bracht. Vooral in de oude exercitie stond de schutterij toen zijn mannetje.

De verplaatsing met paard en wagen toen inspireerde het bestuur van nu om eens aan den lijve te ervaren wat een dergelijke verplaatsing betekende. Gepaard gaande met alle rust en gemoedelijkheid uit die jaren, inclusief het toenmalige zitcomfort (balen stro) op deze boeren plateauwagens, ging het naar het OLS in Brunssum. Opmerkelijk is het dat men op de balen stro zo goed kan zitten.

Tijdens de 1½ uur durende reis van Waubach naar Brunssum genoten de reizigers van de vrolijke noten uit de 'quetschbuule' van Jan Erens en Wim Pelzer. Uiteraard werd door de overige schutters uit volle borst meegezongen op het 12 kilometerlange traject. Vóór het paard zat, in een heuse oldtimer, ons koningspaar Roel Pelzer en Bibi Simons.

Onderweg naar Brunssum oogstten wij overal veel applaus en in het centrum van Brunssum werd zelfs even 'gedefileerd' voor de burgemeester en zijn genodigden. Omstreeks 10.30 uur arriveerde het hele gezelschap op de OLS-feestweide.

Ondanks de tropische temperatuur, waarbij het kwik ruimschoots de 30 graden overschreed, zullen nog vele schutters van Waubach nog lang terugdenken aan deze voor hen toch wel bijzondere dag. Ook in de prijzen was men succesvol.

Misschien komen d.m.v. deze ouderwetse paardentracie óók de ouderwetse successen weer terug in Waubach! De hedendaagse schutters van St. Joseph-Waubach zullen het in de toekomst moeten bewijzen; kwaliteit is er ruimschoots voldoende aanwezig.

Martin Evertz, Waubach.

ECHT GEBEURD

Het gebeurde in de jaren 1930. De schutterij Sint Martinus van Dilsen-Houtissen hield op Pinkstermaandag haar jaarlijkse vogelschietdag aan de Witte Kapel.

Martinus Opdenakker, in de wandeling beter bekend als 'Den Tuub', een doorbrave-behulpzame kerel als hij niet gedronken had, was als lid van de schutterij wegens overtreding van het schuttersreglement voor bepaalde tijd geschorst. Met pijn in het hart zag hij zijn vrienden-schutters in optocht aan zijn woning voorbijtrekken naar de schietboom. Van achter zijn huis kon hij de schietwedstrijd volgen. Toen de vogel reeds veel van zijn pluimen had verloren en dat kleine stukje dat nog restte maar niet wou vallen, haalde Martinus in de schuur een oud Duits geweer met enkele kogels en schoot van achter zijn huis naar de vogel. Het was van de eerste keer raak.

Er zou dat jaar geen nieuwe koning zijn indien men de volgende zondag de wedstrijd niet had herhaald.

Joannes Daamen.

HET OLS-1991 IN BRUNSSUM – Spanning en Sportiviteit –

Het 75e OLS is voorbij. Op de Klingelsberg grazen weer paarden, schutterij St. Petrus uit Kelpen-Oler heeft het schietmateriaal al opgehaald voor háár OLS en schutterij St. Gregorius de Grote heeft haar belofte ingelost om met behulp van detectoren het schootsveld van lood te ontdoen.

Met de prettige herinneringen aan dit OLS nog in gedachte, diende de volgende "schutters-topper" zich aan; het ZLF-1991 in Spaubeek.

Normaal gesproken kent een OLS slechts één winnaar. Dit jaar zijn er beslist meerdere overwinnaars aan te wijzen. Schutterij St. Petrus-Kelpen Oler bleef als laatste in de strijd en mag het OLS-1992 organiseren. Schutterij St. Stephanus-Dieteren komt zonder enige twijfel de sportiviteitsprijs toe en het complete team van Omroep Limburg krijgt de publieksprijs.

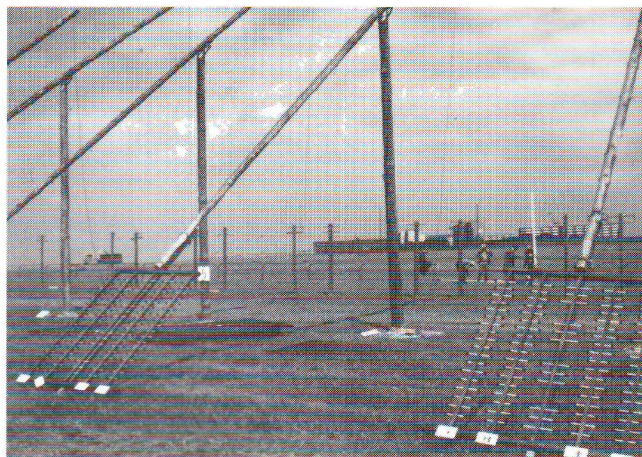
Om niet in herhaling te vallen van allerlei verslagen van de schrijvende en sprekende pers belichten wij enkele kanten van het OLS-1991 die minder bekend zijn geworden.

Jeu van den Boom

Met de persoon van Jeu van den Boom als voorzitter van de Stuurgroep Stichting OLS-1991 wist schutterij St. Gregorius de Grote-Brunssum zich verzekerd van iemand die ervaring heeft in het schutterswezen én in het organiseren van grote activiteiten.

De OLS-Federatie kreeg via Jeu tijdig en op correcte wijze inzage in de vorderingen van het OLS-1991. Ademloos luisterde het federatiebestuur in augustus 1990 naar de, toen al, scherp omliggende plannen van de stuurgroep. Dit OLS kon organisatorisch geen flop meer worden.

In alle stilte werkte Jeu met een sterk team aan de voorbereidingen van het OLS-1991 en zorgde hij voor een juiste afstemming van de wensen van de OLS-Federatie, schutterij St. Gregorius de Grote, de gemeenschap Brunssum en het verwachte 'schuttersgeweld' dat op 7 juli 1991 Brunssum zou aandoen. Maar liefst 982 personen stonden Jeu daarbij ten dienste. Met de organisatie van dit OLS heeft Jeu zijn grote organisatorische kwaliteiten getoond en was dit OLS een bekroning van zijn veelzijdige schutterscarrière.

De week vóór het OLS

Voor de organiserende vereniging is de week vóór het OLS misschien wel de spannendste. Vragen als: Welk weer zullen we krijgen, zijn we niets vergeten, is alles en iedereen beschikbaar, enz wisselen elkaar in onwillekeurige volgorde voortdurend af.

Vanaf het moment dat de eerste schietbomen rechtop stonden, kon 'Brunssum' al genieten van "schutterij-spionnen". Gewapend met allerlei geheimzinnige apparatuur (alleen de valse snorren en baarden ontbraken) werden schietbomen, oplegpalen, zonnestand, windrichting, tenten etc. aan een nauwkeurig onderzoek onderworpen. Er werden zelfs foto's van gemaakt ... Gelukkig heeft het niet mogen baten. Het zou zonde zijn als het OLS als folkloristisch spel terecht zou komen op de sportpagina's van de kranten.

De eigenlijke opening van het OLS is de Schuttersmis aan de vooravond van het OLS. De door Huub Crüts gecomponeerde H. Mis, werd op indrukwekkende wijze opgeluisterd door het Rumpens Mannenkoor, Harmonie Orkest Concordia, sopraan Marjorie Ginczinger en Mezzo-sopraan Margo Kuijpers. Met de presentatie van de "Schuttersballade" van Haimot, aan het eind van de H. Mis, konden de aanwezigen genieten van een eigentijds werk. 's Anderendaags was deze nieuwe schutters-tophit talloze malen te horen op de feestweide. Schutterij St. Gregorius de Grote doet er goed aan om dit nummer ter beschikking te stellen van Omroep Limburg, opdat wij er nog regelmatig van kunnen genieten.

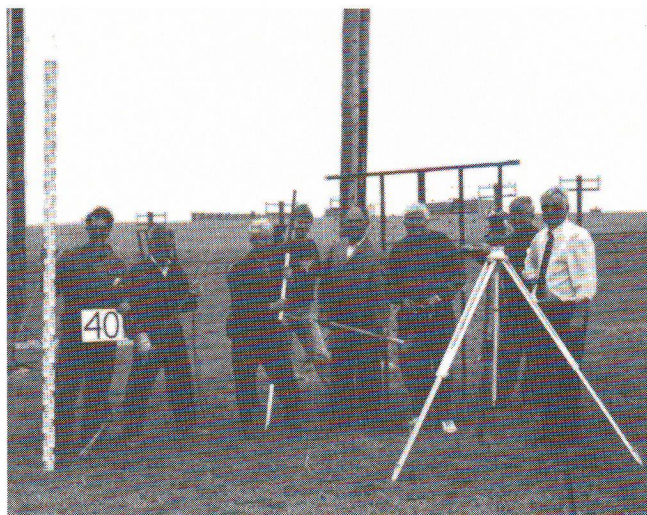
Gemiste kansen

Al vaker hebben we moeten vernemen dat de wensen van de schutterij die het OLS organiseert ondergeschikt worden gemaakt aan de ideeën van sommigen in de stuurgroep. Ook Brunssum ontkwam hier niet aan. Enkele voorbeelden.

Diverse mensen uit Brunssum zijn maanden in de weer geweest om een boekje te laten verschijnen over schutterij St. Gregorius de Grote. Gevraagd waarom het boekje, zoals beloofd, er niet was op het OLS, verzekerde men ons dat na het OLS elke schutterij alsnog een aantal exemplaren zou ontvangen.

Was er in het verleden al veel kritiek op de inhoud en de onjuistheden in de OLS-feestgids, ook dit jaar was het niet beter. De verouderde feestgids is dringend toe aan een face-lift.

Echt jammer is de gemiste kans om van het 75e OLS iets bijzonders te maken. Was er een mooier moment geweest om Limburg en het Limburgse Schutterswezen de ontstaansgeschiedenis en de betekenis van het begrip OLS aan te reiken?

'Brunssum' wist dat zij de eer had het 75e schuttersfeest te mogen organiseren met de naam "OLS". Het geuite bezwaar dat dan het, in ontwerp zijnde, logo gewijzigd zou moeten worden en de uitspraak van de voorzitter van de persconferentie op 18 juni "Daar hebben wij niet voor gekozen", spreken voor zich.

Elk jaar bekijkt het Limburgs Dagblad het OLS vanuit een bepaalde invalshoek. Dit jaar wilde ze het OLS met "antropologische ogen" bekijken om zo de grenzen van het Limburgse Schutterswezen aan te geven. Door oude koeien uit de sloot te halen en uitspraken uit hun verband te trekken, zijn ze mijns inziens niet geslaagd in hun opzet.

Als we de geringe hoeveelheid publiciteit bezien die aan het OLS-1991 voorafging, dan mag het excuus, voor het lage aantal betalende bezoekers (15.000), niet gezocht worden bij de tropische temperaturen.

Eveneens onder tropische temperaturen vond op 4 augustus het Zuid-Limburgs Federatiefeest plaats in Spaubeek. Ondanks de bouwvakvakantie was het aantal bezoekers in Spaubeek hoger dan in Brunssum. De publiciteit rond dit feest was grootser opgezet dan in Brunssum.

Spanning, teleurstelling en vreugde

Gespannen kijken de aanhangers mee over de schouder van de schutter. Ze zijn allemaal naar Brunssum gekomen om de 'Ouwe Limburger' te winnen. Hún zestal kan en mag niet missen; daarvoor hebben ze teveel geoefend en zijn ze te goed .... Kets. Men kijkt elkaar onbegrijpend aan. Geroezemoes stijgt op. Onmogelijk!

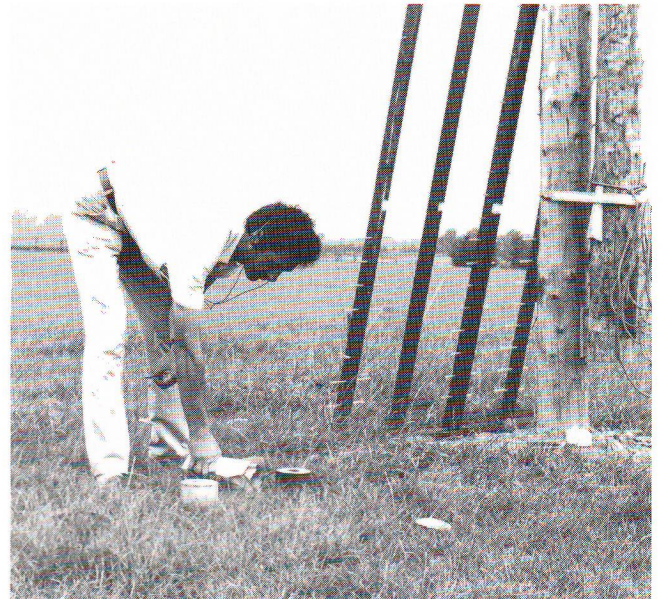

De schutter die mist, wordt door teamgenoten opgevangen en getroost. Het is toch maar een spel!

Onbegrijpend, met het hoofd omlaag loopt de schutter die miste terug naar zijn plaats om daar door de rest van het zestal getroost te worden. Vreugdekreten bij de volgende schietboom als dat zestal wel een kavelronde verder komt. Geheimzinnige krachten worden het zestal toegedicht die gevoed worden met het nodige chauvinisme. Naarmate het aantal overblijvende zestallen kleiner wordt, wordt het publiek nieuwsgierig wat die geheimzinnige krachten dan wel zijn.

Het gaat hard tegen hard. De zestallen van St. Stephanus-Dieteren en St. Petrus-Kelpen Oler zijn gewikkeld in een felle eindstrijd. Net vóór de luxmeter de tweede schietdag wil afsluiten, blijkt dat St. Petrus-Kelpen Oler nog maar 17 kogels over heeft. Geen nood want schutterijen bieden spontaan kogels en buksen aan.

Schutterij St. Stephanus wil op een eerlijke manier winnen en maakt zich onsterfelijk door aan de schietcommissie voor te stellen het schieten de volgende dag voort te zetten. Schutterij St. Petrus wordt daardoor in de gelegenheid gesteld om 's nachts nieuwe kogels aan te maken.

Jo van Knippenberg, lid van de organiserende vereniging, vult de kamers. De nieuwe OLS-winnaar kan rekenen op een groots onthaal.

Chris Corsten, een gelukkige schutterij-voorzitter van schutterij St. Petrus-Kelpen Oler en lid van het winnende OLS-zestal.

De OLS-winnaar is bekend. De tweede prijs-winnaar, St. Stephanus-Dieteren, zal als morele winnaar van het OLS-1991 de annalen ingaan.

Ook deze vrouwelijke leden van de winnende schutterrij konden hun emoties maar moeilijk bedwingen.

Omroep Limburg

De zwakte van de misser, de kracht van de winnaar. Hoe is dit mogelijk? Iedereen wil het weten. Omroep Limburg doet uitvoerig én rechtstreeks verslag en laat haar luisteraars meedelen in alle geheimen, spanning en emoties die komen kijken bij dit schutterstreffen. Op onnavolgbare wijze wist ook dit keer een team van Omroep Limburg (met o.a. verslaggevers Nico Jessen en Lei Meisen) de geheimen van het OLS bloot te leggen voor haar luisteraars. Naar schatting een half miljoen luisteraars volgden het OLS via Omroep Limburg. Omroep Limburg wist de sfeer op het feestterrein over te brengen en zorgde bij de luisteraars afwisselend voor koude rillingen, onmiddellijk gevolgd door onverantwoord hoge bloeddrukstijgingen. Om over de polsslagen maar niet te spreken.

Omroep Limburg-verslaggever Nico Jessen in gesprek met enkele leden van schutterrij Prins Hendrik uit St. Odiliënberg.

De vele telefoontjes, brieven, gedichten (vaak in het dialect) zijn de bewijzen dat Omroep Limburg in haar taak is geslaagd. Namens ons allemaal dank. Misschien is het mogelijk om alle uitzendingen op band te zetten en aan geïnteresseerden aan te bieden.

Uitspraken

Burgemeester Hoogland van Brunssum tijdens de persconferentie op 18 juni: "Ministers en staatssecretarissen tonen alleen maar interesse in de verkiezingstijd".

Pastoor v.d. Berg uit Brunssum tijdens de Schuttersmis: De letters 'OLS' staan voor 'Ooze Lei Stals'.

Jeu van den Boom: "Het voorzitterschap van de stichting OLS-1991 was het lichtste voorzitterschap dat ik ooit bekleed heb".

Pastoor Leeën van Kelpen: "Ik heb zaterdagavond de kerk opengelaten. Er zijn 's nachts veel kaarsen opgestoken".

OLS-President Lei Stals: "Kelpen-Oler gooit al lang hoge ogen op onze bondsfeesten. Ik heb ze steeds voor de mogelijke OLS-winnaars gehouden".

Jan Rutjens van St. Petrus-Kelpen Oler: "Ik had lood in de benen toen ik onder de buks moest. Ik wist dat Dieteren gemist had".

Irene Maks-van Veen, burgemeester van Heythuysen: "Als één vereniging uit Heythuysen iets wint, kan ze rekenen op de steun van geheel Heythuysen".

Thei Schulpen, voorzitter van St. Stephanus-Dieteren (zaterdagavond): "Op deze manier winnen is geen kunst. Het moet een strijd zijn, tot morgen".

Chris Corsten, voorzitter van St. Petrus-Kelpen Oler: "Er was maar één moment dat ik mijn tranen toonde en dat was toen Dieteren besloot te stoppen toen wij bijna geen kogels meer hadden".

Nico Jessen en Lei Meisen: "Frits Jeurninck, d'n Iesheilige".

OLS-1991: Spanning en sportiviteit!

Frits Jeurninck: "Dit is het mooiste wat een schutter kan meemaken".

Bert Heinen van Omroep Limburg: 1. "De ontvangst van het winnende zestal in Kelpen-Oler was erger dan de aankomst van de Tour de France op de Alpe d'Huez".

2. "Als goden worden deze helden van Kelpen-Oler aangeraakt". 3. "Italiaanse toestanden heersen in Kelpen-Oler. Auto's claxonneren luid, vakantiegangers met caravans en de brandweer die er niet door kan komen".

Dagblad De Limburger over Lei Meisen en Nico Jessen:

"Laurel en Hardy van Omroep Limburg zorgen voor een heilige".

Wim Pijpers.

IN MEMORIAM JOZEF CEYSSENS

Ruim 26 jaar was Jef één van de steunpilaren van schuttersgilde St. Sebastiaan-Grote Brogel en bekleedde hij tal van functies (bestuurslid, instructeur exercitiepeloton, lid van de raad van beheer, ook hielp Jef mee om zijn gilde uit te bouwen tot het fraaie historische geheel dat wij thans kennen).

Jef was een geboren schutter, dat bewijzen de tientallen erekruizen en trofeeën. Zijn koningschap in 1978 en 1982 evenals zijn plaats als laatste schutter in het winnende zestal van het O.L.S.-1987 mogen wij hier zeker niet onvermeld laten. Naast een goed schutter was Jef een buksmeester wiens vakmanschap men in de beide Limburgen roemde; van heinde en verre kwam men bij hem om advies.

Begrijpelijke verslagenheid daarom bij het heengaan van deze grote persoon. Moge deze man ons als voorbeeld altijd in gedachte blijven.

Jozef Ceysens

* Grote Brogel 30-10-1927 – † Grote Brogel 23-5-1991

BEGRAFENIS MET GILDETRADITIE

Woensdag 29 mei 1991: Begravenis Jozef Ceysens. Om 10.15 uur wordt de lijkstoet gevormd. Voorop stapte schuttersgilde St. Sebastiaan met zwarte rouwvlag, de trommels zijn gehuld in speciale zwarte stoffen hoezen en om de lijkwagen staan zes schutters als erewacht.

De zes schutters, evenals de officieren en de koning, dragen om hun lende een zwarte gildesluier die afgezoomd is met witte franjes. Onder de tonen van een dodenmars (uitgevoerd door de drumband) begeeft de stoet zich naar de parochiekerk. Het geheel maakt een diepe indruk.

In de stoet lopen ook mee de President van de O.L.S.-Federatie Lei Stals, S.A.S.-voorzitter Bob Degol, Jeu van den Boom en vele federatiebestuursleden waar onder Vrancken, Grondelaers, Kruitwagen en Kessels. De lijkstaf is bedekt met de oude gildevlag, de gildehoed van Jef, zijn gildesluier van eerste deken, wijl al zijn erekruizen en onderscheidingen door twee kleinere gildeleden worden meege dragen en in de kerk voor de lijkstaf worden geplaatst. Onder tromgeroffel wordt de lijkstaf door de zes schutters naar het altaar gedragen. De eredienst wordt opgedragen door de Proost van het Gilde, Pastoor Smeets, in een overvolle kerk; buiten trachten honderden de dienst te volgen. Na het homilie van de proost wordt door de gildevoorzitter een diep treffende lijkrede uitgesproken. Tijdens de consecratie roffelen twee tamboers de trommels zacht en wordt de eer bewezen door de overige vaandels.

Na de bijna 1½ uur durende eredienst wordt de lijkstaf onder zacht tromgeroffel de kerk uitgedragen waar gildeleden een erehaag vormen.

Onder tromgeroffel dragen zes schutters de lijkstaf naar het open graf waar volgens een traditie uit 1723, met vendelgroet en tromgeroffel, afscheid wordt genomen van een gildebroeder.

Met een kruisje en de militaire groet wordt afscheid genomen van iemand die ons nog jaren indachtig zal zijn.

VOGELSCHIETING

ST. SEBASTIAAN-GROTE BROGEL

Jaarlijks op kermismaandag, (15 juli 1991), houdt de schutterij haar vogelschieting. Ook dit jaar stond deze in het teken van de herinvoering van de aloude schuttersgebruiken. Wij halen enkele fragmenten aan uit het verslag van Gérard Brebels die dienen als aanvulling op het artikel in LS nummer 8.

Tijdens de optocht wordt halt gehouden en stilte betracht bij de monumenten van de gevallen uit de laatste twee wereldoorlogen en bij het monument dat herinnert aan de slag op de Donderslagse Heide in 1648.

Bij aankomst op het schietterrein trekt de schutterij eerst drie maal rond de schietboom om zich te vergewissen of er geen onraad is of sabotage is gepleegd. De eer van het plaatsen van de versierde koningsvogel op de schietstang is alleen voorbehouden aan de laatste koning. Alvorens men met de vogelschieting begint, leest de voorzitter het schietreglement voor.

Koning 1991-1992 werd Jan Dries bij het 181ste schot. Jan, sinds 1956 lid van de schutterij, koos zijn echtgenote Thoke Geuns als koningin. Het koningspaar kreeg een splinternieuw uniform dat omstreeks 1650 werd gedragen aan het Koninklijke Hof. Onder de tonen van de fanfare St. Cecilia werd de koning de koningsvendelgroet gebracht. Nadien bracht de drumband nog enkele nummers ten gehore.

Na afloop werd er uitbundig gefeest in de in aanbouw zijnde 'Guldekaemer'.

Gérard Brebels,
voorzitter Schuttersgilde St. Sebastiaan-Grote Brogel.

LIMBURGS SCHUTTERSZILVER OP TENTOONSTELLING VAN LUIKS ZILVERWERK

Van 19 april tot 2 juni 1991 kon men in het "Musée de l'Art wallon" (Museum van de Waalse kunst), te Luik, een schitterende tentoonstelling bezoeken, die gewijd was aan het burgerlijk zilverwerk van het Luikerland in de 17de en 18de eeuw⁽¹⁾. Nagenoeg driehonderd zilveren voorwerpen waren in de tentoonstelling opgenomen. De oudste werken waren drie eenvoudige zilveren drinkschalen, uit de eerste helft van de 14de eeuw, die in 1921 in Luik werden opgegraven, samen met ongeveer 1500 munten. Onder de 16de-eeuwse stukken, die er te zien waren, was er een met antieke munten ingelegde schaal op voet (ca. 1564), die als oudste Luiks burgerlijk zilverwerk uit de renaissance wordt beschouwd. De bloeitijd van het Luikse zilver was echter de 18de eeuw. Uit die periode kon men op de tentoonstelling niet alleen bekende meesterwerken bewonderen, zoals de roomkommen van zilversmid Lambert Englebert (1667-1733), uit 1730-1731, maar ook stukken waarvan het bestaan tot voort kort niet was bekend, zoals een paar getorste koffiekannen uit 1760, toegeschreven aan Guillaume-Gaspard Velez (1716-1769). Verbazend rijk was de bijeengebrachte verzameling van Driekraantjeskannen. Wie een idee wilde krijgen van het gebundelde effect van al dat mooi zilverwerk in een interieur, vond op de tentoonstelling een volledig gedekte 18de-eeuwse tafel.

*Koningszilver, vogel en acht platen, afkomstig van de Jonge Schutterij van Roosteren, thans in privébezit.
Foto: Hugo Maertens, Brugge.*

Een afzonderlijke afdeling van de expositie was gewijd aan de kleinere steden van het prinsbisdom Luik, de zogenaamde "bonnes villes" of "goede steden". Zij genoten het voorrecht om afgevaardigden te zenden naar de Statenvergadering en waren daar stemgerechtigd in de Derde Stand. Het prinsbisdom Luik erkende aldus 23 "goede steden", nl. twaalf "dietse" (Beringen, Bilzen, Borgloon, Bree, Hamont, Hasselt, Herk-de-Stad, Maaseik, Peer, Sint Truiden, Stikkem en Tongeren) en elf "waalse". In verschillende van die kleinere steden waren vooral in de 17de-18de eeuw zilversmeden gevestigd. De aanwezigheid van de ambachtelijke bedrijvigheid werd reeds bewezen voor Bilzen, Hasselt, Maaseik, Peer, Sint Truiden en Tongeren. Naast zilveren gebruiksvoorwerpen voerden die zilversmeden ook heel wat bestellingen uit voor de schuttersgilden in eigen stad en in de omliggende dorpen. Op het vlak van de keurmerken moet echter het meeste schutterszilver nog worden onderzocht. En dat is geen gemakkelijke opdracht!

De schitterende catalogus, die naar aanleiding van de Luikse tentoonstelling werd uitgegeven, betekende alweer een stap voorwaarts in dat onderzoek, voornamelijk wat de productiecentra Maaseik en Peer betreft. Het was reeds bekend dat de Maaseikse zilversmid Frederik Malders (1593-1662) zilverwerk leverde aan verschillende schuttersgilden in het Maasland en in de Kempen⁽²⁾. J.J. van Ormelingen, die een opmerkelijke bijdrage over de zilversmeden in de kleinere steden van het

Luikerland schreef⁽³⁾, kon een nieuw werk van F. Malders identificeren, nl. de "papegaai" van de vroegere Jonge Schutterij van Roosteren. Hij draagt het stadsmerk van Maaseik en het individuele merkteken van Frederik Malders. Op de halsband leest men: DIE IONG SCHUTTEN TOT ROESTEREN A° 1661. De vogel maakt deel uit van een koningsbreuk, bestaande uit acht platen (17de-18de eeuw), die onderling verbonden zijn door een ketting. Het schutterszilver van Roosteren werd anderhalf jaar geleden te koop aangeboden door de antiquair Axel Vervoordt, uit 's-Gravenwezel, en is thans in privébezit. Op grond van zijn vormgeving is de "papegaai" van Roosteren sterk verwant met de koningsvogel, die F. Malders in zijn jongere periode maakte voor de St. Martinusschutterij van Dilsen (1618) en voor de St. Martinusschutterij van Kessenich (1619)⁽⁴⁾. Ongetwijfeld heeft Frederik Malders, die een lange ambachtelijke loopbaan kende, nog andere koningsvogels en zeker heel wat platen voor de schuttersverenigingen aan beide zijden van de Maas gemaakt.

Op de middenpen van de staart draagt de koningsvogel het merkteken van de stad Maaseik (letter M met eikel erboven) en het individuele merkteken van zilversmid Frederik Malders (monogram FM). Foto: Hugo Maertens, Brugge.

Ook in het Loonse stadje Peer waren in de 18de eeuw verschillende zilversmeden werkzaam. Het stadsmerk komt voor o.a. op zilveren platen van de voormalige schuttersverenigingen van St. Ursula van Kleine Brogel (1734)⁽⁵⁾, thans (door toedoen van J. Gerits) in het Limburgs SchutterijMuseum, en van St. Trudo van Eksel (1733, 1734 en 1735)⁽⁶⁾, thans in de "Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel. Over de bedrijvigheid van de zilversmeden uit Maaseik en Peer en hun betrekkingen met de schuttersgilden uit de streek is zeker het laatste woord nog niet gezegd.

Drs. Jan Gerits.

- (1) Naar aanleiding van de tentoonstelling verscheen de catalogus: *L'orfèvrerie civile ancienne du Pays de Liège*, Luik 1991, 328 blz., ill. Prijs: 950 Bfr.
- (2) J. GERITS, *Frederik Malders (1593-1662), zilversmid te Maaseik, werkte voor de schuttersgilden in Maasland en Kempen*, in *Limburgs Schutterijdschrift*, nr. 2, maart 1989, blz. 21-22.
- (3) J.J. VAN ORMELINGEN, *L'orfèvrerie civile ancienne des "bonnes villes" de la principauté de Liège*, in: *L'orfèvrerie civile ancienne du Pays de Liège*, Luik, 1991, blz. 251-277. Over Maaseik handelde hij op blz. 264-268 en over Peer op blz. 268.
- (4) Zie daarover J. GERITS, in *Limburgs Schutterijdschrift*, nr. 2, maart 1989, blz. 21-22 (afbeelding van beide vogels) en ID., *Oud koningszilver van de voormalige St. Martinusschutterij te Dilsen gered*, in: *Limburgs Schutterijdschrift*, nr. 4, september 1989, blz. 17.
- (5) De koningsbreuk van Kleine Brogel is beschreven door J. GERITS, *Catalogus*, in: *Schuttersgilden in Maasland en Kempen*, Peer, 1988, blz. 36.
- (6) De koningsbreuk van Eksel is beschreven in: *Schatten van de Vlaamse Schuttersgilden*, Antwerpen-Brussel, 1966-1967, blz. 80, nr. 228

HET EERSTE OUD-LIMBURGS SCHUTTERSFEEST (2)

Wie nu dacht de tweede aflevering aan te treffen over de geschiedenis van het OLS moet ik nog even teleurstellen. Door de vele reacties op het artikel over het OLS-1906 in Buggenum lijkt het mij gewenst om nog enige toelichting te geven.

Moeizaam en tijdrovend is het onderzoek naar de 'voorlopers van het OLS' omdat de bronnen niet alleen schaars en vaak zeer onvolledig zijn, maar ook omdat men snel in verwarring kan komen door de vele schuttersfeesten die werden gehouden onder de naam 'Groot Internationaal Schuttersfeest' of "Groot Schuttersfeest". Bij sommige Grote Internationale Schuttersfeesten gold de afspraak dat de winnaar het feest een jaar later mocht organiseren. In vele gevallen echter grepen schutterijen de Grote Internationale Schuttersfeesten aan om een bepaald heuglijk feit te gedenken of gewoon om de kas te spekken. Het aantal schutterijen dat deelnam aan deze schuttersfeesten varieerde van ±20 tot 50.

Met zekerheid weten we dat de naam 'Oud-Limburgs Schuttersfeest' vóór het OLS van 1906 nooit eerder is gebruikt. Dit kon ook niet omdat tot 1905 regelmatig Duitse schutterijen deelnamen aan de 'Grote Internationale Schuttersfeesten' waaruit het OLS is voortgekomen. Extra benadrukken wil ik het laatste deel van de vorige zin, omdat we in 1905 maar liefst 12 'Grote Internationale Schuttersfeesten' telden verdeeld over beide provincies. Na 1906 zien we het aantal 'Grote Internationale Schuttersfeesten' geleidelijk afnemen om uiteindelijk omstreeks 1931 helemaal te verdwijnen; bondsfeesten komen sterk op en nemen in aantal en omvang toe. De tweede verklaring, m.i. belangrijkste, om dit feest een naamswijziging te laten ondergaan ligt opgesloten in de diepere betekenis die de Regelingscommissie OLS-1906 aan het begrip 'Oud-Limburgs' meegaf. De organisatoren van het Groot Internationaal Schuttersfeest 1906 hebben niet alleen de mogelijkheid aangegrepen om aan dit schuttersfeest de toepasselijke naam te geven van "Oud-Limburgsch Schuttersfeest", maar zij hebben ook de mogelijkheid aangegrepen om dit schuttersfeest uit te bouwen tot hét schuttersfeest der beide Limburgen. (Aan de diepere betekenis van het begrip 'Oud-Limburgs' en de naamgever zullen aparte artikelen gewijd worden).

Wie zich wil verdiepen in de geschiedenis van het OLS en de organisatoren van de 'voorlopers van het OLS', vindt een eerste overzicht van Overste Frans van de Ven in het programmaboekje van het OLS-1964 (Limbricht). Van de Ven plaatste toen al enkele vraagtekens bij diverse organisatoren. Bovendien ging zijn overzicht terug tot 1902 (Heythuysen). Van de Ven geeft ook duidelijk aan dat er vóór 1902 schuttersfeesten waren die we thans als OLS kennen en geeft vervolgens enkele jaartallen en plaatsnamen.

Niet onderbouwd met enig bewijs, zelfs voorzien van vraagtekens over de periode 1897 t/m 1901, treffen we in het programmaboekje van het OLS-1982 een overzicht aan van 'organisatoren OLS' dat teruggaat tot 1893. Wat de reden is geweest om dit onvolledige overzicht te publiceren en door wie is tot op heden onduidelijk.

Er is niet veel moeite voor nodig om te ontdekken waar Heythuysen in 1901 winnaar werd van het Groot Internationaal Schuttersfeest. Evenmin is het moeilijk om de winnaar van het Groot Internationaal Schuttersfeest in 1896 te ontdekken. Daarna kan men met iets meer moeite ook de overige vraagtekens vervangen door de namen van de organiserende schutterijen. Ook de verslagen van het Groot Internationaal Schuttersfeest 1892 in Neeritter waar Stramproy winnaar werd, en dus het recht kreeg het feest in 1893 te organiseren, zijn in meerdere kranten terug te vinden.

Een volledige lijst van organiserende schutterijen van de 'voorlopers van het OLS' wordt U aangereikt in een serie artikelen. De tot nog toe verrichte onderzoeken hebben reeds een onafgebroken reeks van Grote Internationale Schuttersfeesten opgeleverd die teruggaat tot ... 1876 (en derhalve gelden als officiële voorlopers van het OLS).

Om een Groot Internationaal Schuttersfeest de classificatie mee te kunnen geven van 'voorloper van het OLS' is veel onderzoek en Uw medewerking nodig. Gaarne doe ik een beroep op U allen om gegevens en/of foto's aan te reiken waarvan U denkt dat ze kunnen bijdragen tot de invulling van dit voor Limburg en het Limburgse Schutterswezen interessante onderwerp.

Wim Pijpers.

ADRESWIJZIGINGEN

Secretariaat St. Sebastianus-Ell wijzigen in:
Mevr. M. van Glabbeek-Dewaide, Sebastiaanstraat 33,
6011 RD Ell. Tel. 04955-1614.

Secretariaat St. Hubertus-Nattenhoven wijzigen in:
E. Tolen, Kanaalweg 12, 6129 AX Berg-Urmond. Tel.
046-334800.

Secretariaat St. George-Simpelveld wijzigen in:
Verzetstraat 16, 6369 CW Simpelveld. Tel. 045-443857.

SCHUTTERIJ ST. MARTINUS-HORN

In 1983 vierde Schutterij St. Martinus haar 425-jarig bestaan. Enkele jaren later ontdekte men dat de schutterij al in 1532 opgericht was. Volgens de Limburgse Courier van 11 juni 1887, beschikte men in 1887 nog over het oprichtingsdocument dat ondertekend was door de graaf van Horn.

Sinds de vorige publicatie in LS nummer 3 kan de schutterij weer een aantal belangrijke wapenfeiten toevoegen aan haar lange reeks.

Jubilarissen

Ter gelegenheid van de 25-jarige heroprichting van de drumband bood de schutterij al haar jubilarissen een receptie aan. Het lidmaatschap van de 92-jarige Christje Peters (zie ook LS nummer 3, pagina 6) verdient extra aandacht. Christje is met zijn 72½-jarig lidmaatschap waarschijnlijk het langst lid van de OLS-Federatie.

Geboren tambourmaîtres

Generaal Michel Colbers (in Horn beter bekend als Miesj van de Foeek) is al 61 jaar lid van de schutterij. Koning Jos Colbers (zoon van Michel) en Koningin Marina zijn al 25 jaar lid en hun 8-jarige zoon Michelke Colbers is tamboermaître van de schutterij.

Michel Colbers sr was van 1947 tot 1965 tamboermaître. In 1947 was hij oprichter van een Klaroenkorps en in 1949 oprichter van een Fluit- en Trommelkorps. In 1965 nam zoon Jos de tambourmaîtrestok van vader over.

Met begrijpelijke trots meldt Michel sr ons dat Michel jr sinds 1990 in opleiding is als tambourmaître van de Horner schutterij.

Schuttersgezin Colbers.

Nostalgie en historie

Schutterij St. Martinus zorgde op zondag 30 juni voor veel nostalgie en historie. Op een 3 hectare groot terrein organiseerde de schutterij een historische show van motoren, traktoren en landbouwwerktuigen. Pronkstuk was 'Jantje' de zwaarste nog werkende stoomwals uit 1924.

De schutterij heeft op verantwoorde wijze de beroepen laten herleven van de meeste oud-schutters van Horn. Zoals bij de meeste Limburgse schutterijen waren ook de leden van de schutterij van boeren-afkomst.

Het grote succes van deze show, heeft er toe geleid dat het volgend jaar een nog grotere show wordt opgezet. Bij gelegenheid van deze show gaf de schutterij een boekje uit over de schutterij en de historische show.

MOETEN ER SOMS EERST DODEN VALLEN

Spaubeek verbolgen over vreemde gang van zaken bij OLS

Iedereen herinnert zich nog de eerste dag van het OLS dit jaar; bloedheet. Gevaarlijk warm zelfs. Zeker voor mensen met hoge bloeddruk of mensen met een zwak hart. De EHBO kwam handen te kort om de hitteletsels te behandelen.

Schutterij St. Laurentius-Spaubeek liep die zondag in de optocht ook mee. Niet in hoog, gesloten uniform maar in zomertenuue. Dat zag er pico bello uit.

Waarom deze intro zult U zich misschien afvragen. Wel, de provinciale kranten hebben het doodgezegen maar schutterij St. Laurentius werd uitgesloten van een aantal jureringen tijdens dit OLS. Waarom? Zij liepen niet in het juiste tenue.

Voorzitter Lei Gabriël van St. Laurentius hierover. "We hadden ons keurig in uniform aangemeld en toen gezegd dat we in zomertenuue zouden lopen. Een militair jurylid vroeg nog hoe we er dan op zouden staan. We hebben hem dat laten zien. Keurig zei hij. Daar heb ik geen enkele moeite mee. Het is dan denegerend als je bij de jury komt en ontdekt dat zij hun plankjes omlaag houden en doen alsof Spaubeek niet bestaat".

Schutterij St. Laurentius heeft aan den lijve ondervonden wat het betekent om een schuttersvriend tijdens een feest te moeten verliezen. Lei Gabriël hierover: "Dat zal ik mijn leven niet meer vergeten. Ga dat maar eens aan de nabestaanden vertellen. Dokter Tolk heeft tijdens een bondsvergadering al eens gewezen op de grote gevaren die er bestaan bij een dergelijke extreme hitte. Dat sommigen onverantwoord bezig zijn om met hoog gesloten uniformen tijdens de optocht mee te lopen, dat is vragen om problemen. Wij als schutterij St. Laurentius hebben ons deze raad altijd ter harte genomen en zo doende onze uniformen aangepast.

Nu schijnt tijdens de laatste vergadering van de normencommissie bepaald te zijn dat bij het OLS geen zomertenuue gedragen mag worden".

"Weet je dat we tijdens de optocht als het ware door het applaus van het publiek gedragen werden. Zij konden het wel waarderen en opmerkingen aan ons adres als, "die zijn tenminste verstandig en wat ziet deze groep er schitterend uit", waren voor ons de indicatie dat wij goed bezig waren".

Ja, want wat dan helemaal tegen het zere lijf van veel Spaubekenaars stoot is het feit dat op de achterpagina van Limburgs grootste krant en het Dagblad van Noord-Limburg een grote foto van een schutter stond met een sigaret in de mond, een tatoeage op de arm en een ontbloot bovenlijf. "Dat is dus het profiel van een schutter wordt er dan meteen bij gedacht", laat Lei Gabriël zich ontvallen. "Dát staat in de krant maar wij, keurig in zomertenuue, niet. Ondanks dat we dus niet mee konden dingen naar de prijzen ben ik trots op de jongens van mijn schutterij. Waar je ze ook op het feestterrein tegenkwam, ze zagen er keurig uit. Dat is mij veel meer waard dan een beslissing van een of andere commissie. Wij zijn in zomertenuue compleet uitgerust met rangen en standen. Een politieagent in zomertenuue blijft toch ook een politieagent. Een militair in zomertenuue toch ook en zo kan ik nog wel even doorgaan ...

Nee, naakte bovenlijven, flauwgevallen mensen en slechts halfgeklede schutters, dat moet het schijnbaar zijn .....

John Banner.

P.S. U zult er begrip voor hebben dat wij een dergelijke foto niet plaatsen.
W.P.

OLS-1991: HELAAS óók ENIGE BITTERE WOORDEN

BIJ EEN JAARLIJKS TERUGKERENDE ERGERNIS

Rond de 155 verenigingen nemen telkenjare deel aan het grote gebeuren in onze Limburgse schutterswereld: het OLS. Pracht, praal, kleurenrijkdom, muziek, tuchtvol optreden, discipline. Duizenden toeschouwers van heinde en verre, uit binnen- en buitenland genieten ervan.

Een gebeurtenis om – terecht – trots op te zijn.

Waarom dan spreken van ergernis?

Wat gebeurt er óók, helaas?

Op inspanning volgt ontspanning: terecht. Maar ... **moet** die ontspanning nu elk jaar door **enkele** schutters ont-aarden in **een volkomen wanordelijk rondlopen met half ontblote bovenlichamen en zeer slordig omgegooide uniformjassen?**

En ... moet dit ergerlijk vertoon van gebrek aan (uniform)-discipline óók nog **tegen** de marsrichting gebeuren van de andere verenigingen die nog met volle inzet bezig zijn hun aandeel aan de optocht aan toeschouwers en jury te tonen en in het volle gezicht van het publiek?

In de ene richting: het OLS zoals het behoort te zijn en ook telken jare **is**, in tegenovergestelde richting enige individuen die zich op de meest ordinaire wijze van kleden den volke vertonen.

Zoiets kàn en màg niet!

Hoe zou (zàl) dit ergerlijke gedrag in de toekomst voorkomen kunnen worden?

Enige suggesties:

– op verenigingsniveau

■ vóór elk optreden naar buiten onderstrepen dat een gedisciplineerd, correct en stijlvol gedrag verwacht wordt.

■ eventuele boetemaatregelen in het vooruitzicht stellen (opnemen in de reglementen). Bij recidive: schorsing.

■ onderlinge controle van de schutters zelf.

– op Bondsniveau

■ Tijdens de jaarvergaderingen (vooral de najaarsvergadering) die schutterijen aan de kaak stellen – en in de notulen opnemen – waarvan een lid/sommige leden zich op ergerlijke wijze hebben misdragen.

– op OLS-niveau

Ordecommissarissen benoemen (herkenbaar aan aparte band) die:

- aan het eind van de optocht elke (beginnende) overtreder sommeren tot correct gedrag.
- langs de route doodgewoon controle uitoefenen op overtredingen van de uniform-discipline en niet-correct geklede schuttenbroeders tactvol op hun plicht wijzen.

Er moet en er zal een einde komen aan de gesignaleerde praktijken.

Ik ben er mij, bij het schrijven van deze regels, van bewust dat – hopelijk zeer veel – lezers verontwaardigd zullen reageren op deze voorgestelde tuchtmaatregelen met: "Dàt komt in onze vereniging niet voor en is ook nog nooit voorgekomen".

Een terechte reactie.

Echter: Slechts enkele – zich qua kleding ordinair gedragende – schutters langs de optochtroute of op het feestterrein laten bij het publiek dat honderden correct-voorbij marcherende en optredende schutters ziet, tóch onwillekeurig de herinnering achter van: "er zijn er die er vreselijk bij lopen" en "de schutters kennen geen discipline".

Wie als schutter het dragen van een uniform accepteert, accepteert dat óók voor de **hele** dag dat hij in het openbaar optreedt. Hij wordt niet plotseling een onverlaat die én zichzelf én zijn uniform én zijn medeschutters – en daardoor zijn eigen vereniging en het hele schutterswezen – op een ergerlijke manier te schande maakt.

Dàt verdienen al die – honderden – andere schutters met hun zelfdiscipline en inzet zeer zeker **niet**.

Jean Walraven.

EEN KONINKLIJK HUWELIJK TE GREVENBICHT op 13 april 1991

Hare Majesteit José en Prinsgemaal Harold

In september 1990 had het traditionele gezamenlijke Koningsvogelschieten plaats van de beide Grevenbichtse schutterijen "Eendracht" en "Het Heilig Kruis". José Lenssen, lid van schutterij Het Heilig Kruis, wist met het 192ste schot koning te worden van het schutterseizoen 1990-1991. Zij werd daarmee ..... de **derde** vrouwelijke koning van schutterij Het Heilig Kruis **binnen 10 jaar!**

Toen haar door burgemeester Hub Creemers van Born het Koningszilver werd omgehangen, deelde zij hem mee dat ze niet alleen koning zou zijn in 1991, maar dat ze tevens in 1991 in het huwelijksbootje zou stappen met Harold Lemmen, óók lid van schutterij Het Heilig Kruis. Spontaan beloofde de burgemeester haar toen om de huwelijksvoltrekking persoonlijk te zullen verrichten. Zaterdag 13 april 1991 mocht hij zijn belofte inlossen. In een open koets ging het bruidspaar voor het Burgerlijk Huwelijk van Grevenbicht naar het Gemeentehuis in Born, waar de schutterij het bruidspaar al in een erehaag stond op te wachten. Dezelfde erehaag omljstte de toegang tot de kerk in Grevenbicht waar de Kerkelijke inzegening plaats had.

Onder de luide knallen van kamerschoten gaven Hare Majesteit José en haar Prinsgemaal Harold elkaar het Ja-woord. De hele schuttersfamilie gaf 's avonds acte de présence op het bruiloftsfeest. 13 april 1991; Voor bruidspaar en schutterij een onvergetelijke dag.

Ben Jennen, Schutterij Het Heilig Kruis.

Het bruidspaar temidden van de schutterij. Naast de bruidegom burgemeester Hub Creemers. De foto werd gemaakt op de binnenplaats van het gemeentehuis.

KON. WILHELMINA-NIEUWENHAGEN

In drie seizoenen van de derde afdeling naar de ere-afdeling. Deze prestatie leverde de drumband van schutterij Kon. Wilhelmina-Nieuwenhagen. Tijdens het 169e bondsfeest op 26 augustus in Oost-Maarland behaalde de drumband het hoogste aantal (228) punten dat ooit behaald is door een drumband in de ZLSB. Door Ad Crützen uit Voerendaal als instructeur aan te trekken, was deze flitsende promotie in deze korte tijd mogelijk.

Trots vermeldt de schutterij ons dat de mars 'Eleven Stars' van Raymond Collaris (zie ook LS 10, pagina 8) officieel uitgegeven gaat worden door muziekhandel Schroen uit Heythuysen.

Oost-Maarland, 26 augustus 1991: Promotie naar de ere-afdeling voor drumband schutterij Kon. Wilhelmina-Nieuwenhagen.

REPLIEK AAN DE HEER OOSTERBOSCH

Als reactie op Uw antwoord aan Cor Debie in LS nummer 11, wil ik U het volgende mededelen: Een schutterij is uit het oogpunt van traditie niet te vergelijken met andere aspecten in de hedendaagse maatschappij, waarin rijkelijk voorkomende begrippen als emancipatie en discriminatie, met name over het functioneren van vrouwen in diverse functies op de maatschappelijke ladder, actueel zijn. Dat mannen de scepter ergens moeten zwaaien is niet relevant. Wat wel relevant is, is dat men bepaalde tradities in de schutterij moet proberen te beschermen c.q. beschutten, iets wat overigens ook de benaming schutterij m.i. impliceert.

Dit houdt uiteraard niet in dat men de vrouw in de schutterij geheel moet weren of dat men haar moet distantiëren van al de schuttersactiviteiten die er plaatsvinden. Integendeel, men moet óók de schutterij met haar historische achtergrond open houden voor verantwoordere vernieuwingen. Dit maakt het geheel alleen maar rijker en waardevoller. Te denken valt o.a. aan de marketentsters die medio jaren zeventig hun intrede in de schutterswereld hebben gedaan. Om Cor Debie te citeren:

"het is zelfs plezierig om vrouwen bij het schutterswezen te betrekken, maar dan wel vóór het vaandel"! Uiteraard heeft dit 'vóór het vaandel' géén betrekking op de functie van bieleman. Of bent U óók voorstander van een vrouwelijke bieleman c.q. bielevrouw getooid met baard en eventueel op klompen? Als er in de schutterswereld gesproken wordt over volledige emancipatie en men dit begrip consequent gaat uitoefenen, geldt dit uiteraard ook voor **alle functies** o.a. de reeds genoemde functie van bieleman, vervolgens geweerdruager, diverse officiersfuncties inclusief generaal, commandant, vaandrig. Om deze gehele gelijkberechtiging te completeren, zonder ook maar iemand te discrimineren inclusief de man (want uiteraard is ook hij geëmancipeerd) moet het voor mannen óók mogelijk zijn om marketentster te worden m.a.w. gelijke monniken, gelijke kappen! Waarom zou een man anno 1991 géén marketentster kunnen worden, liefst wel zonder baard en snor, of is dit discriminerend voor weelderig bebaarde mannen?

Als men deze emancipatie in onze schutterswereld zou willen introduceren is het hele schuttersgebeuren alleen nog maar een persiflage te noemen van wat eens een behoorlijk stuk cultuur is geweest. Hopelijk blijft onze toekomstige generatie iets dergelijks bespaard!

Overigens worden m.i. tegenwoordig nogal vlug de woorden 'discriminatie en emancipatie' uit de hoge hoed getoverd. Laten we a.u.b. niet té veel doordrammen in deze complexe materie en zeer zeker niet in de schutterswereld. Belangrijker is het om te zoeken naar goede alternatieven waarbij een goede dialoog tussen beide partijen primair staat. Hoe meer er over dergelijke zaken wordt gediscussieerd in de schutterswereld onder het motto van "de vrouw in het schutterswezen", des te meer speelt dit sommige "schutters" in de kaart om te gaan procederen met diverse juridische procedures over discriminatie en emancipatie waarbij vervaarlijk wordt gezwaaid met het wetboek! Voor sommige progressieve schutters is dit alleen maar koren op hun molen. Beter is het dat deze mensen zich iets meer verdiepen in de schutterij als zodanig en er zorg voor dragen dat al te progressieve ideeën de schutterswereld bespaard blijven. In het recent verleden o.a. de jaren zestig en zeventig zijn vele ideeën geboren om de maatschappij om te vormen, waarbij vele goede gebruiken verloren zijn gegaan. Naderhand is men op vele veranderingen teruggekomen die in deze roerige periode massaal over boord werden gezet. Overigens was deze periode ook voor veel schutterijen niet de meest gunstigste. Men hoeft per definitie niet conservatief te zijn in de schutterij, maar laten we a.u.b. de fijne en historisch gegroeide waarden in de schutterij proberen te bewaren, ook voor toekomstige generaties. Dit maakt onze schutterijen tot een waarlijk stuk cultuur met een historische achtergrond die zijn weerga niet zal vinden. Daar kan men alleen maar trots op zijn. Hopelijk denkt de heer Oosterbosch en eventuele andere lezers en lezeressen niet dat 'mijn' schutterij St. Joseph-Waubach vrouw-onvriendelijk is; het tegendeel is waar. Ook wij hebben vrouwen in de schutterij o.a. een marketentstergroep waarvan ook mijn geëmancipeerde echtgenote met veel plezier en enthousiasme deel uitmaakt. Eveneens hebben wij in onze vereniging een goed florerend damescomité, dat bij al onze feesten betrokken wordt. Ook deze dames kunnen tijdens het koningschieten schieten met de zware buks, maar dan wel op een aparte vogel. Bij de oprichting van onze marketentstergroep in 1987 hebben wij een goed compromis gevonden over het lidmaatschap in de schutterij (uiteraard is hierbij een

goede dialoog gevoerd met deze dames) wat ondermeer resulteerde in een z.g. aanvullend lidmaatschap. Dat impliceert dat de marketentsters m.b.t. hun lidmaatschap een aanvulling vormen op het lidmaatschap van hun echtgenoot of eventueel een ander lid der schutterij. Men hoeft uiteraard ook geen contributie te betalen en men mag zodoende statutair ook niet op de koningsvogel schieten, zodat een 'vrouwelijke koning' in de toekomst niet tot de mogelijkheden kan behoren. Bij volledig lidmaatschap vanaf 16 jaren is dit wel het geval. Overigens hebben deze dames zoveel historisch inzicht in het schutterswezen dat ze uit eigener beweging destijds voor deze formule gekozen hebben en bepaalde principes in de schutterij respecteren, voor andere activiteiten hebben ze geen ambities. Dit bewijst dat men d.m.v. een goede dialoog men zich niet gediscrimineerd hoeft te voelen, daarbij kan men toch geëmancipeerd zijn! Maar vele dames, ook in de schutterswereld zijn te zeer gefixeerd op hetgeen mannen mogen en vrouwen niet mogen. Vandaar dat zich sommige complicaties gaan manifesteren die uiteindelijk escaleren en het geheel als zodanig beslist geen goed doen.

Voor elk probleem kan een oplossing gezocht worden eventueel d.m.v. een goed alternatief, maar tradities, zeker in de schutterij, moet men proberen te handhaven en te respecteren. Dat staat primair.

Genoemde clause over een aanvullend lidmaatschap kan misschien een suggestie zijn in deze soms delicate controverse tussen vrouwen en mannen in de schutterij en kan misschien voor een oplossing zorgen. Vaak is het een kwestie van mentaliteit en inzicht.

Deze materie heeft niets van doen met de vraag of vrouwen beter schieten dan mannen of omgekeerd. Het is m.i. niet zo belangrijk wie de beste is, essentiëler is de teamgeest evenals de omgang met een stuk cultuur uit het verleden, zeker in de schutterij. Belangrijk daarbij is ook nog dat men zich prettig voelt in de vereniging zowel man als vrouw.

Wij als schutterij van Waubach hebben destijds gemeend met genoemde formule iedereen tevreden te stellen en dit is ons tot op heden goed gelukt. Onze dames nemen met veel plezier deel aan schuttersfeesten en andere activiteiten in onze schutterij.

Misschien kan deze formule als voorbeeld dienen voor andere schutterijen, dit is uiteraard ter beoordeling van iedere schutterij afzonderlijk.

Resumerend wil ik mij tot de heer Oosterbosch richten met de mededeling dat ik zijn mening en visie ten zeerste respecteer. Iedere schutterij moet haar eigen identiteit en idealen nastreven, maar misschien kan hij, inclusief 't Mestreechs Rizzjemint met haar nog vrij jonge schuttershistorie enkele ideeën en gebruiken zodat óók deze **nieuwe schutterij** en eventuele nog andere op te richten schutterijen iets kunnen leren van de **oude schutterijen**.

Essentieel is dat men niet al te progressief van stapel loopt en liever probeert tradities te handhaven, zodat ook deze nieuwe schutterijen een welkome aanvulling vormen op onze rijke Limburgse schutterscultuur.

P.S. In Uw artikel over 't Mestreechs Rizzjemint in LS nummer 10 schrijft U: "jawel, een vrouw had de mannen verslagen!". Dergelijk uitspraken zijn m.i. alléén maar bedoeld om olie op het vuur te gooien zodat een controverse tussen mannen en vrouwen nog verder kan escaleren in de schutterswereld. Is dit wel zo verstandig?

Eveneens de uitspraak dat een vrouw alleen maar bestemd is voor het poetsen van het zilver van haar man vind ik erg denegerend voor vrouwen. Ik ben zelf twee keer koning geweest en heb steeds mijn koningszilver zelf gepoetst.

Overigens hoop ook ik dat wij elkaar nog eens ontmoeten op een schuttersfeest om samen 'a gen teek' een glas bier te kunnen drinken, misschien zijn we dan samen met Cor Debie gezellig met zijn drieën, zodat we misschien nog iets van elkander kunnen leren over het schutterswezen.

Martin Evertz, Waubach.

Geachte Heer Evertz,

Met groeiende belangstelling en respect heb ik Uw ingezonden brief gelezen. Misschien had men de werkwijze van Uw schutterij al 25 jaar geleden in het gehele Limburgse Schutterswezen moeten toepassen en had men tal van discussies en problemen vóór kunnen zijn.

Een schutterij, een schuttersbond en de OLS-Federatie zijn autonoom in hun beslissingen en optreden. Dit betekent dat wanneer een schutterij iets nieuws wil invoeren zij dit ongevraagd kan doen. Wanneer dit echter in strijd is met/onbekend is in de reglementen van de bond of de federatie betekent dit dat men aan een bepaald onderdeel niet mag deelnemen of er niet voor wordt beoordeeld. Concreet: als een schutterij dames laat meeschieten voor de koningstitel dan is dit een beslissing van die schutterij. Dit betekent niet automatisch dat zij mee mogen schieten op een bondsfeest of bij het OLS.

Ongebreidelde fantasie bij schutterijen mag niet zo ver voeren dat 'figuren' gecreëerd worden om maar een prijs in de wacht te slepen bij schuttersfeesten. Een goede bewaking/sturing door de respectievelijke besturen is daarom ook hier op zijn plaats. Ik zou daarom willen pleiten voor een goedkeuring vóór opname van een nieuw element in het Limburgse Schutterswezen (toetsen historische/toevoegende waarde). Een goede begeleiding van nieuwe schutterijen voorkomt eveneens veel misverstanden en verkeerde interpretaties. Of iets verantwoord is volgens de traditie? In de loop der jaren zijn zoveel nieuwe elementen toegevoegd, dat men zich kan afvragen wat er overgebleven is van het aloude Limburgse Schutterswezen!

Zeker is dat het Limburgse Schutterswezen van weleer reeds lang ter ziele zou zijn geweest als er niet zoveel nieuwe elementen in de loop der tijd aan toe waren gevoegd. Ook de dames hebben hun steentje hiertoe bijgedragen.

Een kleine correctie moet ik toch aanbrenge t.a.v. Uw constatering dat marketentsters per definitie dames zijn. Naast marketentsters kende men al in de 12e eeuw (mannelijke) marketenders. Uit eigen waarneming herinner ik me nog uit 1970 de zoetelaar (hij werd ook zo genoemd) die bij de oefenende militairen in de omgeving van Amersfoort zijn drank en hartigheden probeerde te slijten. Zijn blinde paard trok de kar van het ene naar het andere oefenterrein.

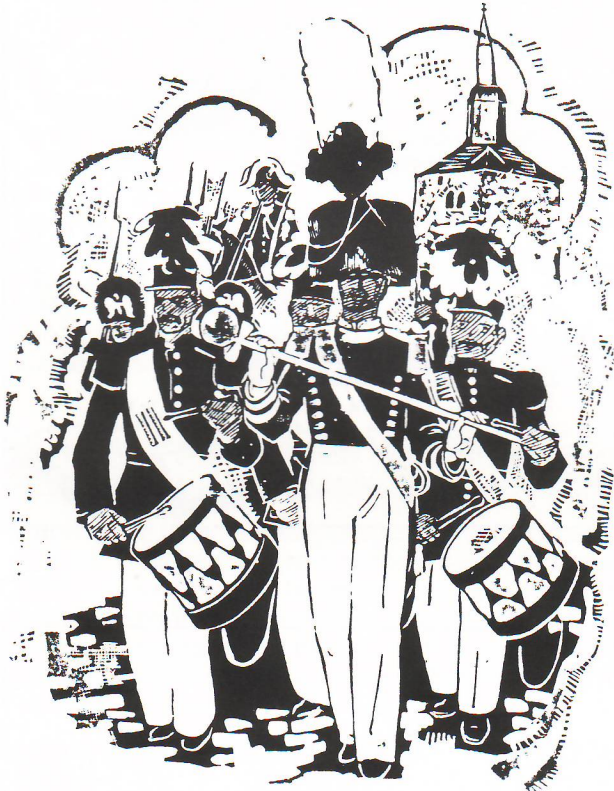
Marketenders en zoetelaars zullen de weg naar het Limburgse Schutterswezen ook weten te vinden evenals de marketentsters en de zoetelaarsters; hopelijk is hun weg dan al gebaad.

Wim Pijpers.

FOLKLORE IN WALLONIË: MARCHE MILITAIRE DE SAINT FEUILLEN

Liefhebbers van folklore en uniformen kunnen op 29 september a.s. hun hart ophalen tijdens een groot schuttersfeest in Fosses-la-Ville. Eens in de zeven jaar wordt in deze plaats een rondgang georganiseerd die lijkt op een combinatie van de optocht vóór een O.L.S.-Feest en een processie.

Oorsprong

De stad Fosses dankt zijn oorsprong aan de Ierse monnik Follianus (Feuillen) die de inwoners in deze streek omstreeks 650 kwam bekeren tot het katholieke geloof en stichtte daar ook een benedictijnenklooster.

De geschiedenis vermeldt dat Follianus werd vermoord op 31 oktober 655 in het bos van een geheim genootschap bij Roelx. In 656 werden de stoffelijke resten teruggebracht naar Fosses. Follianus werd vervolgens Saint Feuillen en veel later stadspatroon van Fosses. Sinds 1086 worden er al in Fosses processies gehouden ter ere van de H. Feuillen.

De Marche Militaire is opgericht in 1566 (het jaar van de beeldenstorm) als een broederschap. Deze haakbuschutterij had de verplichting "om als nobel gezelschap onder een vaandel en uitgerust met geweren, trommen, dwarsfluiten en in vol ornaat de relieken van de H. Feuillen te beschermen tijdens processies".

Door allerlei omstandigheden (o.a. de pest) bepaalde men in 1634 dat de processies eens in de zeven jaar zouden plaatsvinden. Toch hield men zich niet altijd aan dit ritme. Vanwege oogsten, vrede en dankbaarheid laste men regelmatig processies in. Sinds 1844 houdt men zich wel strikt aan de zeven jaren, zelfs tijdens de laatste wereldoorlog in 1942.

Uitvoering

De 'Marche militaire septennale de saint Feuillen à Fosses-la Ville' is één van de oudste en indrukwekkendste folkloristische optochten/processies in het gebied tussen Sambre en Maas. Ze vindt plaats op drie zondagen. Op de voorlaatste zondag van september heeft de 'zegening van de wapens' plaats.

Op de laatste zondag van september wordt de grote processie gehouden. Meer dan 2000 soldaten uit Fosses en omgeving begeleiden dan het borstbeeld en de schrijn van de H. Feuillen op de muziek van dwarsfluiten en trommen. Het geheel wordt ondersteund met geweersalvo's. De schutters dragen de meest fantastische uniformen; er zijn zouaven bij, jagers te paard, grenadiers, etc. Ook marketentsters met hun waar ontbreken niet tijdens de tocht.

De 12 kilometer-lange route gaat (volgens traditie) grotendeels door bossen en velden. Tijdens de verplaatsing wordt drie keer halt gehouden; 's morgens bij Pautch, rond de middag bij Chêne en bij La Folie 's middags. Wanneer de processie door het "Bos van Saint Feuillen" trekt, wordt er zonder onderbreking geschoten om de "Haas van Saint Feuillen" te verjagen.

Hét hoogtepunt van dit schuttersevenement is de "Afdaling van de Greffes de la Folie". Een grandioos spektakel; alle bereden en onbereden schutters gaan in stormpas naar beneden met slaande trommen en al schietend.

Na een defilé in de stad wordt het geheel beëindigd met een "Feu de File", een typische traditie waarbij elke soldaat vóór het beeld van de H. Follianus een schot lost.

Maandag en dinsdag daaropvolgend zijn de uitgaansdagen van de schutterijen.

De eerste zondag van oktober is gereserveerd voor het decoreren. Elke schutter die 7 of meer processies volbracht en elke vlag krijgt dan een medaille opgespeld. Een Feu de File besluit dan dit eens in de zeven jaar plaatsvindende evenement.

Programma 29 september:

08.00 uur	Hoogmis
08.30 uur	Vertrek processie vanaf de Markt
10.00 uur	Bataillon carré bij Pautch
11.30 uur	Bataillon carré bij Chêne
12.00 uur	Pauze
13.30 uur	Vertrek tweede deel processie
15.30 uur	Bataillon carré bij La Folie
16.00 uur	Afdaling van de Greffes in formatie
18.00 uur	Feu de File in de kerk

Fosses-la-Ville ligt ±25 km zuidwest van Namen. U kunt de plaats het best bereiken over de E42 via Luik afslag Sambreville, de N98 tot Vitrival. Daarna de borden 'Fosses-la-Ville' volgen.

De heer L. Hermans uit Maastricht heeft dit spektakel al twee keer meegemaakt en adviseert ons om alles mee te maken. Neem daarom je eigen fourage mee en vergezel de Waalse schutterijen en vergeet de afdaling vooral niet.

TE KOOP: 60 FANTASIE-UNIFORMEN

vraagprijs Hfl 5.000,-. Inl. bij J. Janssen,
Illikhoven 3, 6116 AK Illikhoven, tel. 04498-57553.

kiek fotostudio

linge 29 5032 EV tilburg
telefoon 013-68 10 53

Specialisten
in het maken
van
groepsfoto's

**HENDRIK
VAN DER PUTTEN**

**SLAGHOEDJES
SCHUTTERIJKRUIT
REPARATIE - HERLAAD APP.**

**Zwartbroekstraat 28
Roermond, Tel. 04750-30688**

LAARZEN LAARZEN LA
SCHOENEN SCHOENEN
BATONS BATONS BATON
POMPONS POMPON
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DAN
HISTORISCHE-SCHOEN
INSTEPSCHOENEN IN
OVERSCHOENEN OV
HANDSCHOENEN HAN
OPERA-OPERETTE-SC
TONEELSCHOENEN

VAN BEERS B.V.
SCHOENFABRIEK

Mgr. Volkerstr. 33, 5171 JM Kaatsheuvel
Tel.: 04167-72254, b.g.g. 76548
België, BRD, 00-31 4167-72254

U zoekt...

*'n goed restaurant
'n gezellig café
'n aperatief-bar
'n hotel
'n barbecue of grill, binnen of buiten
'n all-round party-huis*

indoor pool, sauna, zonnekamer, parking

kortom in een woord....

*****HOTEL RESTAURANT CAFÉ
WILGENHOF**

Broekhem 73
Valkenburg a/d Geul

voor rechtstreekse boekingen/informatie:
Telefoon: (31)-(0)4406-12182
Telexnr.: 56138 NL
Fax: (31)-(0)4406-15261

**met vriendelijke schuttersgroet; beleefd
uitnodigend, fam. Frans Zurstrassen-Michel**

NIEUW: 10 mtr. banen voor schietoefeningen
wedstrijdbuiken aanwezig.

LIMBURGSCH E POST
drukt alles puntgaaf

Heerstraat Noord 69
6099 AW Beegden

Postbus 5033
6097 ZG Beegden

Telefoon 04747-1651
Telefax 04747-2891

KOPPEN • KRANTEKOPPEN • KRANTE

27 apr Nieuwe uniformen St. Antonius St. Petrus-Baarlo • 30 apr Dorpsvete in Echt: schutterij boycot Oranjefilé • 30 apr 't Mestreechs Rizzjemint verwelkomt pater Wim • 1 mei Mannenmoed op Vrijthof • 1 mei Haelen bejubelt eigen koningin • 1 mei Krijgt Marcellinus na 350 jaar de allereerste keizer? • 4 mei Daar komen de schutters • 4 mei Nat OLS-alternatief in Kerkrade • 6 mei Opnieuw goud voor Jeffie Meertens • 6 mei Geen keizerstitel voor Mark Peil • 7 mei St. Barbara-Reuver stopt met inzameling oud papier • 8 mei St. Joseph-Vijlen bestaat 90 jaar • 10 mei Opening nieuw clublokaal St. Urbanus-Grashoek • 11 mei Schutters op dreef in het Mergelland • 11 mei Eerste koningin van St. Rosa-Sittard • 13 mei 'Kings bird shooting' op zilveren jubileum • 13 mei St. Joseph-Vijlen Pronktocht van uren in nieuwe uniformen • 13 mei Start schuttersseizoen in Obbicht • 13 mei St. Sebastianus-Kessel: De slapende schutterij • 15 mei Straat in Stevensweert naar pater Willem Sangers vernoemd • 16 mei Na 60 jaar weer schutterskeizer in Oost-Maarland? • 16 mei St. Urbanus-Maasniel dolgelukkig • 22 mei Veel belangstelling voor koningsvogelschieten in Heuvelland • 23 mei Schutters kind aan huis bij Sleven • 25 mei Folklore en volksvermaak op schuttersfeest in Weert • 27 mei De Limburger winnaar Jos Daniëlstrofee • 29 mei Mheer sluit bronk in stijl af • 29 mei Kegels tellen in Echt • 1 jun De Breidels winnen bij de jeugd • 2 jun 60.000 toeschouwers verwacht voor 9e EST • 4 jun Piet Deckers nieuwe generaal St. Joseph-St. Geertruid • 4 jun Ruzie over replica schuttersbeeld (Geleen) nog niet voorbij • 5 jun Schutters komen naar Mechelen • 5 jun Swalmer schutters staken al in 1656 de draak • 6 jun Glas met loden kogels bracht St. Landricus twee nieuwe uniformen op • 8 jun Loden kogels na OLS uit grond gehaald • 10 jun Worst voor Clarissen rede schuttersfeest in Mechelen • 11 jun St. Sebastianus-Neer gedupeerd door inbraak • 11 jun St. Sebastianus-Margraten: driemaal rond de put • 11 jun Schutterij Eendracht-Grevenbicht op rand afgrond • 14 jun Dekenale Schuttersbond Heythuysen in het zilver • 17 jun Buggenum 'uitvinder' van OLS • 17 jun Bondsfeest Schaesberg: Schutters in regen en wind • 18 jun Bondsfeest Schaesberg: Vier schutterijen delen overwinning • 18 jun Generale OLS bij St. Martinus-Horn • 19 jun Milieuminister heeft geen tijd voor OLS • 19 jun Primeurs op het OLS in Brunssum • 19 jun Schutters tonen hun kunnen in Margraten • 19 jun Deken Van Tuldenbeker naar St. Petrus-Oler • 19 jun Gekrakeel over 'leeftijd' OLS. 'Wegblijven Oranje een gemiste kans' • 19 jun Lei Stals: Verplichte kogelvangsters einde voor schutterswezen • 22 jun Drietallen schieten St. Willibrordus-Obbicht: Dames betere schutters • 24 jun Schutters bidden voor goed weer • 24 jun Organisatoren OLS in Brunssum lopen naar Wittem • 25 jun Folklore vierde weer hoogtij in Margraten • 25 jun 18 Kavelronden moesten bondsfeest MLSB beslissen • 27 jun Paula Houben beschermvrouw van Garde des Tireurs • 28 jun Harry Notermans 40 jaar geüniformeerd lid St. Paulus-Epen • 29 jun Historisch show schutterij St. Martinus-Horn • 29 jun Mark Voermans wint solistenconcours EMM • 1 jul Dave Hoevenaars (10) kreeg OLS-kapsel • 2 jul OLS-kapsel met geweer en hoed • 1 jul St. Lambertus-Broeksittard wint festival • 2 jul Brunssum in de ban van OLS en Parade • 3 jul Margraten onthult beeld van d'r Sjtter • 3 jul Milieuvriendelijke schutterstang voor

opvang slaghoedjes • 3 jul Opleiding vendeliers in oktober te Weert • 3 jul 60.000 toeschouwers verwacht op 9e Europese Schutterstreffen 1992 in Genk • 4 jul OLS start met mis in kerk • 5 jul Brunssum klaar voor OLS • 5 jul Zestal St. Gregorius de Grote: Wel Outsider, maar geen geluksvogel • 6 jul Golfloorlog maakte OLS-zilver duur • 6 jul Vrijwilligers OLS melden zich massaal af • 6 jul Antropologen nemen schutterij op de korrel • 6 jul Missen het zwarte gat van elke schutter • 6 jul Leo Skrabanja: Duizendpoot van OLS • 6 jul Schutters kunnen de vrouw nog altijd schieten • 6 jul Revanche van verguisde koninklijke familie • 6 jul OLS-organisatie hoopt op bewolkte lucht • 8 jul Noodlanding parachutist op OLS • 8 jul EHBO-OLS raakt 'verhit' • 8 jul OLS sloopt de zenuwen • 8 jul Felle zon speelt schutters parten • 8 jul Nog 15 schutterijen in OLS-strijd • 8 jul OLS wordt zaterdag voortgezet • 8 jul Brunssum heeft in Wittem te hard gebeden voor zon • 8 jul Verzenkende hitte op OLS • 9 jul Sabels voor St. Agatha-Haelen • 9 jul Wilhelmina-Hingen: We zijn al blij als we bij de eerste tien eindigen • 9 jul Politie over OLS: 'Grandioos' • 9 jul Publiek moet kas van OLS spekken • 10 jul Nieuw vaandel St. Sebastianus-Herkenbosch • 10 jul Schutter uit Posterholt 2x onderscheiden • 12 jul Spek in de pan en Italiaanse gebedjes als steun voor OLS • 12 jul St. Hubertus-Ubachsberg: We gaan naar Brunssum om het OLS te winnen • 13 jul Schutterijen hopen op 'dat éne schot' • 12 jul St. Joris-Kaulille favoriet voor het OLS • 13 jul St. Stephanus-Dieteren laste extra trainingen in • 13 jul Ontknoping OLS op de radio • 15 jul St. Petrus-Kelpen Oler wint OLS 1991 • 15 jul Tropisch weer, wind en regen krijgen St. Petrus niet stuk • 15 jul Oude Limburger blijft weer aan andere kant van grens • 15 jul Schutters Kelpen-Oler als helden ingehaald • 16 jul Pastoor Beesel schiet de vogel af • 17 jul OLS-kritiek op Burgemeester Max is beneden de maat • 17 jul Heroprichting schuttersgilde St. Aldegundis in Buggenum • 18 jul St. Petrus-Kelpen Oler winnaar OLS • 19 jul Schutterij heropgericht in Buggenum • 19 jul Klein OLS in Spaubeek • 19 jul Na 25 jaar bondsfeest in Born • 19 jul St. Petrus vindt OLS-terrein in Kelpen-Oler • 20 jul Schutters Echt willen schieten in hartje dorp • 20 jul Laurel en Hardy van radio zorgen voor een heilige • 23 jul Drie winnaars bondsschuttersfeest EMM in Thorn • 24 jul Schutterij Buggenum na 29 jaar weer tot leven • 24 jul Drie winnaars bondsfeest Eendracht-Born Echt e.o. • 27 jul De schutterij is mijn leven • 31 jul Actie in Baexem tegen schutterij • 31 jul Spaubeek maakt zich op voor klein OLS •

Correspondentschap de heer C. Voorter

De redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift kondigt hierbij gaarne aan dat zij de heer Cor Voorter bereid heeft gevonden als correspondent op te treden voor de schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.

Zijn adres luidt: C. Voorter, Maj. Evanslaan 1, 6114 KR Susteren, tel. 04499-1539.

De heer Voorter zal zich bezighouden met gebeurtenissen uit het schuttersleven in genoemde bond.

Ik verzoek U vriendelijk om gegevens in de ruimste zin, data, vergaderingen e.d. schriftelijk of telefonisch aan de heer Voorter door te geven.

Bij voorbaat dank, Jean Walraven redacteur.

VOORTAAN NEEMT OLS-WINNAAR 'AUWE LIMBURGER'

ECHT MEE NAAR HUIS

– Emoties OLS-feest in brons gegoten –

Op vrijdag 6 september j.l. overhandigde Federatie-president Lei Stals een bronzen 'Auwe Limburger' aan OLS-winnaar St. Petrus Kelpen-Oler. In opdracht van Omroep Limburg en Brand Bierbrouwerijen bv schiep beeldend kunstenaar Teun Roosenburg uit Oost-Maarland een beeldje, de 'Oude Limburger' genaamd, dat alle emoties uitdrukt die met de schietwedstrijd van het OLS gepaard gaan. Nadat sinds jaar en dag slechts in woord 'het OLS-feest door de winnaar mee naar huis kon worden genomen', kan dat voortaan ook in daad.

"De respons op onze OLS-uitzendingen is steeds overweldigend en stimulerend", merkt eindredacteur Alf Poell van Omroep Limburg op. "Wanneer je constateert dat in een kleine kern als Kelpen-Oler mede als gevolg van deze uitzending opeens vijf à zes duizend mensen langs de kant van de weg staan om de winnaar van het OLS als helden in te halen, dan moet er iets bijzonders zijn gebeurd. Iedereen had het op de radio gehoord en ze wilden erbij zijn om de schutters uit Kelpen-Oler te feliciteren met het feit dat zij de 'Auwe Limburger' mee naar huis namen. Een geweldige sensatie".

Waar is de 'Auwe Limburger'?

Toen de gedenkwaardige zondag voorbij was en tijd voor bezinning overbleef, kwam de man van de radio tot de conclusie dat het eigenlijk een vreemde zaak is dat iedereen het glorieuze zestel met het behalen van de 'Auwe Limburger' feliciteerde, terwijl op dat moment geen herkenbaar bewijs van dat OLS-feest voorhanden was. "Waar is die 'Oude Limburger' die de schutters mee naar huis nemen", zo vroeg Alf zich af.

"De medailles en zilveren schaal die het federatiebestuur uitreikt, kun je niet echt als een 'cup' zien waarmee de winnaar al pronkend en zegevierend huiswaarts keert. Wat ontbreekt is het tastbare bewijs dat de enorme prestatie uitdrukt die de schutters geleverd hebben. De prestatie die zo velen hebben meebeleefd", aldus Alf Poell. "Dit bracht me op het idee om de 'Oude Limburger' te laten scheppen. We beschouwen het beeldje als een dankbetuiging uit naam van hen die ieder jaar opnieuw aan de radio gekluisterd zitten en de ontwikkelingen 'onder de buks' tijdens het OLS van minuut tot minuut met spanning volgen".

Kunstenaar

Als man van daad riep Alf direct het team bijeen dat de OLS-verslaglegging voor Omroep Limburg op zo'n voortreffelijke wijze verzorgde. Iedereen was het erover eens; de 'Oude Limburger' moest er komen. Het dient een herkenningsteken van de totale, onvergetelijke sfeer van het OLS te worden. Met andere woorden, een 'Oscar' die ieder jaar wordt overgedragen.

Poell: "Aansluitend zijn we op zoek gegaan naar een kunstenaar die zo'n beeldje kon maken. Via Stan Spauwen van de Culturele Raad Limburg werd ik op het spoor gezet van Teun Roosenburg, wonende op kasteel Oost te Oost-Maarland. De opmerking van Stan dat Teun behalve een zeer vaardig beeldend kunstenaar ook een van de weinige voormalige schutterskoningen in Limburg is die op een heus kasteel woont, legde extra gewicht in de schaal".

De 'Oude Limburger'

Teun, 75 jaar jong en nog steeds zeer actief, had niet lang nodig alvorens hij de opdracht aannam.

"Als 'Hollenjer' ben ik tijdens de Tweede Wereldoorlog naar Limburg getrokken om aan het knellende juk van de Duitse 'Kulturkammer' in Amsterdam te ontkomen", zo merkt de kunstenaar op. "Sindsdien ben ik hier blijven wonen en heb me Limburger met de Limburgers gevoeld. Ik wilde van meet af aan deelnemen aan het culturele leven in de eigen gemeenschap. Het spreekt vanzelf dat daarbij de plaatselijke schutterij een belangrijke rol kreeg. Zo werd ik in 1959 koning, een erefunctie die ik met veel plezier bekleed heb. Het waren heerlijke tijden, waarbij ik het schutterswezen door en door heb leren kennen. Sindsdien voel ik me nauw bij het schuttersgebeuren betrokken".

1959: Teun Roosenburg, koning van Schutterij St. Sebastianus-Oost Maarland.

OMROEP LIMBURG

'ROERMOND 100.3 Fm / HULSBERG 95.3 Fm.'

1	2
3	4
	5

Bij de foto's:

1. Ondertekening van de Acte van Overdracht. De OLS-Federatie heeft zich hiermee verbonden om de 'Oude Limburger' die eer toe te kennen die de acte hen oplegt. Namens Omroep Limburg tekende Alf Poell (links), namens de OLS-Federatie tekende Lei Stals en namens Brand Brierbrouwerijen tekende Math Jaminon.
2. Door het tekenen van het 'Charter van de Oude Limburger' door OLS-President Lei Stals en de voorzitter van schutterij St. Petrus (Chris Corsten) komt de 'Oude Limburger' voor één jaar in bezit van de schutterij die het OLS-1991 won.
3. Lei Stals: "Sjötterrie Sint Petrus, allein dit jaor bringe veer uch de 'Aoje Limburger', edere volgende OLS-winnaar môt um kome haole".
4. Een daverend applaus als bevestiging voor de instelling van deze officiële OLS-wisseltrofee.
5. Het winnende OLS-team wordt vervolgens gefeliciteerd met het winnen van de 'Oude Limburger'.

In het volgende nummer komen we uitgebreid terug op de instelling van de 'Oude Limburger'.

Foto's: Wim Pijpers.

Koningsplaat van Teun Roosenburg die deel uitmaakt van de koningsbreuk van Schutterij St. Sebastianus-Oost Maarland.

Vanuit deze betrokkenheid was het voor Teun niet erg moeilijk om de 'Oude Limburger' gestalte te geven. Het dynamische bronzen beeldje met slippenjas, hoge hoed en koningszilver, tilt het rechter been omhoog en houdt, steunende op de zware buks, met de linkerhand de letters 'O' en 'L' omhoog. Hij wil als het ware een vreugdedans beginnen.

"Dat is precies wat wij via de radio tijdens de OLS-uitzendingen de ether inzenden", merkt Alf Poell op. "Teun heeft de spijker op z'n kop getroffen en de emoties die met het OLS gepaard gaan op voortreffelijke wijze weergegeven".

Brand

Alvorens de kunstenaar met de uitvoering van het beeldje kon beginnen, dienden eerst de financiën te worden geregeld. "Als publieke omroep hebben we helaas nauwelijks enige financiële reserve", merkt de omroeper op. "Eén telefoontje bleek echter voldoende om ons uit de brand te helpen. De heer Math Jaminon, directielid van Brand Bierbrouwerijen bv te Wylre, kwam spontaan met de ontbrekende duiten over de brug.

"Brand bier, sinds 1340 in Limburg gebrouwen en als geen ander met de Limburgse Löss vergroeid, vindt het een bijzonder aardig idee om in de 'Oude Limburger' het beste te eren wat onze volkscultuur te bieden heeft", aldus de heer Jaminon. "Het is voor ons welhaast een erenzaak om het bier en fris, tijdens een OLS-feest op Nederlandse bodem, te verzorgen. Met dit evenement verbinden we immers dezelfde tradities als waarop wij als brouwer zo trots zijn. Hoewel we lang niet alle culturele zaken in Nederlands-Limburg kunnen of willen sponsoren, zijn we volgaarne bereid geweest om voor dit initiatief in de buidel te tasten".

Overdracht

Vervolgens diende aan de 'Oude Limburger' tevens een officiële status te worden verleend. Daartoe nam Alf Poell contact op met enkele leden van de OLS-Federatie. Bij monde van Frits Kirkels deelde het bestuur mede blij verrast te zijn met het initiatief van Omroep Limburg.

Het bestuur wilde direct alle mogelijke medewerking verlenen. Aldus werd tijdens de OLS-bestuursvergadering van dinsdag 27 augustus j.l. te Kelpen-Oler een 'Acte van Overdracht' getekend. Daarin verklaart de OLS-Federatie zich bereid om erop toe te zien dat het beeldje ieder jaar aan de winnaar van het OLS wordt overgedragen, zodat deze de 'Auwe Limburger' mee naar huis kan nemen.

Tijdens de officiële receptie die daarna volgt, dient de OLS-winnaar een charter te tekenen. Hiermee belooft de schutterij op plechtige wijze aan luisterend Limburg, om tijdens het eigen OLS niets na te laten 'de geest van de Oude Limburger' ten volle tot recht te laten komen. De winnaar van vorig jaar krijgt vervolgens uit handen van de OLS-president een fraaie oorkonde met een uniek zegel als blijvende herinnering en dank.

Tijdens zijn toespraak op 6 september j.l stak Lei Stals enthousiast de loftrumpet over dit initiatief van Omroep Limburg en medesponsor Brand Bierbrouwerijen bv. De redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift sluit daarbij via deze weg van harte aan.

Jos Gerits, Spaubeek.

ROEMEENSE DANSGROEP GAF APART TINTJE AAN OLS-1991

Het was niet omdat het Limburgse schutterswezen niet kleurrijk genoeg is dat een Roemeense dansgroep in de optocht van het OLS te Brunssum meehuppelde. Hun aanwezigheid had meer te maken met het feit dat de groep 'Chingia' uit Boekarest op dat moment te gast was in Brunssum ter voorbereiding op de 10e internationale parade in 1992.

Bij monde van danseres Joana Balcinoiu deelden de amateurdansers en danseressen desgevraagd mede dat het OLS een overweldigende indruk op hen maakte. Zo veel mensen op zo'n goed georganiseerd feest hadden zij nog nooit meegemaakt.

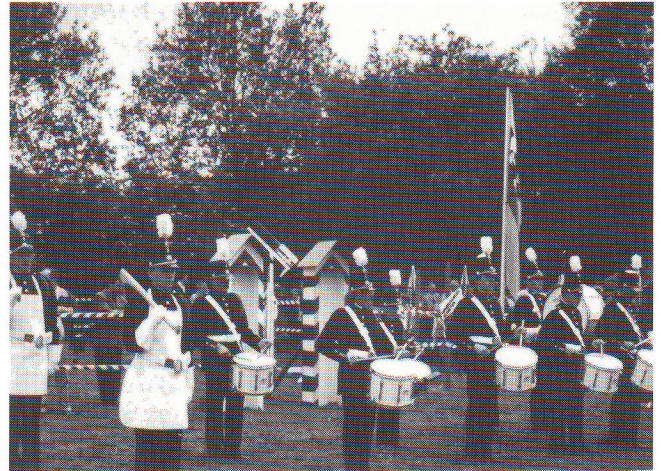
Overigens gaven met name de vrouwen van de dansgroep blijk van een goed ontwikkeld aanpassingsvermogen. Na jaren van onderdrukking, toonden zij zich, slechts anderhalf jaar na de omwenteling, doorgewinterde aanhangers van de vrijemarkteconomie. In een standje op het OLS-feestterrein verkochten zij allerlei prullaria uit Roemenië. Hij die wilde afdingen, moest van goede huizen komen om bij de dames een slag te kunnen slaan.

Jos Gerits, Spaubeek.

ST. REMIGIUS-MEERSSEN

Onder grote belangstelling werd op zondag 9 juni schutterij St. Remigius plechtig geïnstalleerd. Stralend en vastberaden stond de heropgerichte schutterij agetreden op haar eigen schietaccomodatie.

In de rij van sprekers bevond zich Sjeng Habets uit Meerssen die in gedichtvorm de schutters zijn 'richlijne' meegaf.

DE RICHLIJNE VEUR SJÖTTERIE REMIGIUS

Eindelijk is 't dan weer zwaha wied
Meerssje is alweer ein nuuj vereining riek
Sjötterie Remigius geit euver Limburgs folklore wake,
daag en nach
't is neet allein 'n Sjötterie 't is ouch ein Burgerwach
En al weurt misschien noe nog gèt slech geëxerseert
't Meerssens vereinigingsleven dat floreert
Geine zal aan deez festiviteiten veurbie kinne goon
um te begriep hie is weer veul en good werk gedoon
Prachtig staot geer noe hie in vol ornaat
ein jherre saluut veur degene die dit haet gemaak
Tjwè loafwaardige Meerssjenaire zeen hie present
d'n eine veur 't Sjöttersgebed, d'n andere hopelijk mèt
veul subsidiegeld
Zonder steun van sponsors zal gein vereining kinne
leven
eine tip veur uch: gaot neet alle inkomsten aan drank
oetgeven
Want weit mèt teveul alcohol in 't lief
weerd geer besjlis 'Sjötterie stank stief'
Dink good nao, alle auge zeen in de toekomst op uch ge-
rich
eder lid haet ein grwatte plich
Zurg daarom dat gee Meerssje in alle opzichte blief seren
dan weiten veur zeker dat deze Sjötterie auwt zal weren.

Na de openingsschoten door o.a. burgemeester Karel Majoor, wethouder Kusters, gemeentesecretaris Cortenaar en deken Kirkels, was het de beurt aan 21 schutters van schutterij St. Remigius. Na een verbeterd strijd wist de 37-jarige Frans Meissen de laatste resten van de vogel naar beneden te halen. Na afloop was er nog feest tot in de kleine uurtjes.

ZUID-LIMBURGS FEDERATIE- FEEST IN SEPTEMBER

Wanneer U onlangs naar het ZLF te Spaubeek bent geweest, is U misschien opgevallen dat er een groot aantal schutterijen met een uitgedunde groep aanwezig was. Ongeveer 30 % van de schutters was afwezig. Dit houdt in dat grofweg 19 van de 58 schutterijen absent waren, als men het totaal bekijkt.

De oorzaak van deze grote afwezigheid ligt in het feit dat dit schuttersevenement normaliter midden in de bouwvakvakantie georganiseerd wordt. Volgens traditie (vanaf 1949) vindt het ZLF plaats in de periode vanaf de derde zondag in juli tot en met de eerste zondag in augustus. In die tijd begonnen de vakanties pas op 1 augustus en was er nog lang geen sprake van vakantie-spreiding.

Zoals bekend, behoort het overgrote deel van het ledenbestand van schutterijen tot de groep mensen die wagens bedrijfsvakanties in de bouwvakperiode vakantie hebben. Wanneer men zijn vakantie niet in de nabije omgeving wil doorbrengen, is men noodgedwongen afwezig op de schuttersfeesten in die betreffende periode, wat vele schutters betreuren.

De kans is groot dat naast de actieve leden van de schutterijen, ook de supporters in deze periode niet aanwezig kunnen zijn. Dit kost dus niet alleen publieke belangstelling, maar heeft ook een verminderde omzet tot gevolg. (In dit geval pure winst, want de kosten stijgen niet evenredig met de omzet). Tevens is er in deze periode een tekort aan medewerkers, een factor die het voor de organiserende vereniging extra moeilijk maakt. Een andere moeilijkheid is, dat er tegelijkertijd in deze regio veel andere evenementen georganiseerd worden, die met elkaar moeten concurreren om de grootste publieke belangstelling.

Verder zorgt de absentie ervoor dat veel schutterijen zich terugtrekken van de wedstrijden op de feestweide, omdat er mede door het professionele karakter van met name de muziekkorpsen bij het opvoeren van de muziekstukken geen leden gemist kunnen worden. Voor de korpsen die wel uittreden om door de deskundige juryleden beoordeeld te worden, zij het met muziek, zij het met exerceren of vendelzwaaien, verliezen de wedstrijden hun aantrekkelijkheid door de verminderde competitie.

Door het verplaatsen van het ZLF buiten de vakantieperiode, naar bijvoorbeeld de tweede zondag in september, kan men het feest een extra cachet meegeven als zijnde een waardige afsluiting van het officiële schuttersseizoen. Verder zullen de verenigingen in staat zijn voltallig aan dit 'kleine OLS' deel te nemen, wat een veel positiever effect zal hebben op het imago van de schutterijen bij het publiek en wat de kwaliteit van het schutterswezen in het algemeen ten goede zal komen.

Als tegenargument zou men kunnen aanvoeren dat het schuttersseizoen met enkele weken verlengd wordt. Door alle schuttersevenementen buiten de bouwvak te laten plaatsvinden, ligt het seizoen een paar weken stop zodat dit probleem ondervangen wordt.

Een volgend argument tegen het voorstel is dat diverse schutterijen in de knel kunnen komen daar ze hun koningsvogelschieten in september organiseren. Traditio-

neel gebeurde dit in het voorjaar, maar om bekende redenen heeft men deze norm aangepast en als het ware vertaald naar de normen van de moderne tijd. Als derde punt zou men kunnen aanvoeren dat juist de folkloristische evenementen Limburg extra aantrekkelijk maken voor toeristen, die hun vakantie in onze omgeving doorbrengen.

De laatste tijd komen veel verenigingen op cultureel-folkloristisch gebied onder druk te staan door de veranderingen in de maatschappij, waarbij ook de schutterijen niet gespaard blijven. Waren de schutterijen vroeger een afspiegeling van de maatschappij waar mannen de dienst uitmaakten, tegenwoordig is die link tussen schutterij en maatschappij er niet meer. Wil men in staat zijn de oude schutterstradities in stand te houden, zal men zich moeten aanpassen aan de veranderde samenleving.

Door het hier en daar aanpassen van oude stramien, kunnen we met zijn allen ervoor zorgdragen dat het fenomeen 'schutterijen' nooit verloren zal gaan.

Hanneke Pastwa, Rechtervleugel
drumband Sjtadssjötterie St. Rosa Zitterd.

Een geslaagde 'nieuwigheid' MALBROEKPROCES OPGEVOERD IN KESSENICH

Traditioneel wordt in Kessenich op kermismaandag (de dag na het O.L.S.) aan 'putvegen' gedaan. Hierover hadden wij het reeds in LS nummer 7. Op kermisdonderdag wordt gewoontegetrouw ook "Malbroek verbrand". Een ander oud gebruik dat ook in enkele andere plaatsen nog wordt onderhouden.

Jef Snijkers, ondervoorzitter van de Bond Maas en Kempen, vroegere sekretaris van de schutterij St. Martinus-Kessenich, schreef voor het eerst een "Malbroek-proces", dat hij ook zelf regisseerde.

Schutterij-voorzitter Mathieu Craeghs begroet alle aanwezigen.

Donderdag 11 juli trok het trommelkorps rond in het dorp samen met de "heraut" die het proces aankondigde van John Churchill, de hertog van Marlborough, plaatselijk "Malbroek" genoemd, wat zou plaats hebben op de Bergplaats om 19.30 uur.

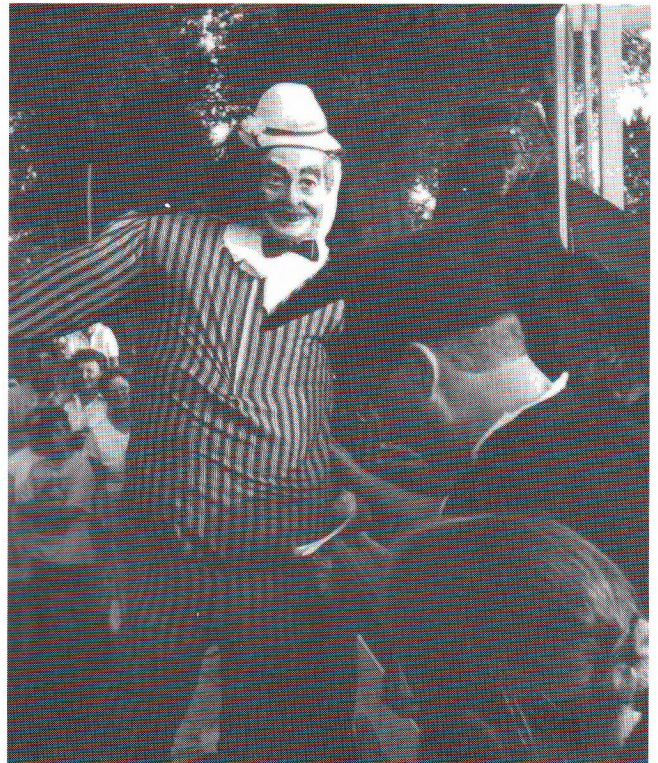
De heraut: "Vandaag, kermisdonderdag van het jaar 1991, vergadert ter plekke, Bergplaats genaamd, de rechtbank, om uitspraak te doen in het vonnis van Malbroek, de persoon door jullie allen goed gekend! Wij bakenen de vierschaar af! Trommelen ... Wij zetten de traditie van onze voorouders verder die meer dan twee eeuwen geleden, tijdens de kermisdagen, hun afkeer botvierden op de beroemde Engelse veldheer Marlborough. De legers van de Franse Zonnekoning (Louis XIV) zetten Europa in rep en roer, doch een geallieerde legermacht o.l.v. Marlborough replikeerde stoer. Als glansrijk overwinnaar kwam Malbroek uit de strijd. Maar voor onze mensen werd het een benarde tijd. Malbroek en zijn troepen maakten zich bij ons te schande door moord, verkrachting en zovele branden. Malbroek was geducht en gevreesd, maar als hij brandt, dan is het kermisfeest! Ik vraag eerbied en stilte. "Het Hof!" De zaak Malbroek. Hij werd opgeroepen en is aanwezig".

Malbroek werden heel wat feiten ten laste gelegd. Zo zorgde hij ervoor dat de plaatselijke voetbalploeg Blauwvoet degradeerde. Ook pestte hij de schutterij bij de bouw van de sjöttekamer en had hij de hand in heel wat plaatselijke gebeurtenissen, zoals het beschilderen van de bomen langs de Venlosesteenweg met slogans tegen ontgrinding!

Na de pleidooien van het Openbaar Ministerie en van de verdediging en na het horen van de getuigen, werd Malbroek veroordeeld tot de dood door verbranding. Opgesloten in een kooi, wordt Malbroek vervolgens met paard en kar naar de Witbeek gevoerd, waar het vonnis zal worden voltrokken. De fanfare De Vriendenkring ging voorop in de stoet tot aan de "Antjesbrug".

De Vlaamse Leeuw weerklonk en vervolgens werd de toneelspeler Malbroek vervangen door een aangeklede pop, die door de beul in brand werd gestoken. Toen hij goed brandde werd hij in de Witbeek gegooid, waarbij het Limburgs volkslied werd gespeeld.

Het publiek was tevreden, Malbroek had zijn verdiende straf gekregen!

Malbroek wordt in brand gestoken.

De rolbezetting van de spelers der schutterij was de volgende: Malbroek = Leon Verkissen, Voorzitter = Wim Rutten, Openbaar Ministerie = Renilde Lamberigts-Henckens, Verdediger = Frans Sniijkers, Veldwachter = André Peers, Getuigen = Peter Sniijkers en Bart Rutten, Heraut = Jef Colen, Voorzitter jury = Mathieu Craeghs, Pater = Pol Kurvers, Beul = Jef Craeghs, Voorzegger = Firmin Sniijkers. Het geheel stond onder regie van Jef Sniijkers.

Werner Smet.

De spelers met links op de foto staande regisseur Jef Sniijkers.

INSTALLATIE BROEDERMEESTER SCHUTTERIJ ST. ROSA-SITTARD

Sittard - zaterdag 25 augustus j.l. werd Piet Meels geïnstalleerd als broedermeester van schutterij St. Rosa-Sittard.

In deze functie gaat hij de contacten onderhouden met de kerkelijke overheden inzake schutterij-aangelegenheden. Voorafgaande aan zijn installatie als broedermeester, was Piet Meels benoemd tot tweede luitenant, daar aan zijn broedermeesterschap een officiersrang is verbonden.

Door bondsvoorzitter Jo Herffs werd Piet ten overstaan van de aanwezigen de belofte afgenomen, waarna deken Ben Janssen van Sittard de broederstaf inzegende. Deze broederstaf zal de broedermeester meedragen als teken van zijn waardigheid i.p.v. de sabel bij kerkelijke aangelegenheden.

Voorzitter Wil Pastwa van schutterij St. Rosa sprak een bijzonder woord van dank aan het adres van Guy Naebers uit Hulsberg, de ontwerper en maker van de broederstaf. Medio juli kreeg de voorzitter bericht dat de opdracht tot het vervaardigen van de broederstaf werd teruggegeven. Via-via kwam hij toen in contact met Guy Naebers die het schijnbaar onmogelijke presteerde. De staf was op tijd klaar! Wat men alleen nog maar had durven hopen, werd toch waarheid!

De installatie en inzegening kon doorgang vinden aan de vooravond van de jaarlijkse St. Rosaproces­sie.

De nieuwe broedermeester Piet Meels in gezelschap van o.a. Jo Herffs, deken Janssen en Guy Naebers. Foto: Jean Walstock - Born.

Zondag 25 augustus presenteerde de schutterij haar nieuwe broedermeester met staf aan de Sittardse bevolking tijdens de processie naar de St. Rosakapel. Zef Kruitze werd overigens bevorderd tot sergeant-majoor en tevens benoemd tot reserve-commandant van schutterij St. Rosa.

HET LOFFELIJK BROEDERSCHAP 'ST. SEBASTIANUS' TE THORN

door: Pierre Crasborn

Inleiding

Na veel steekpenningen en omkoppingen werd op 12 1486 Eva van Ysenburg gekozen tot vorstin-abdis van Thorn ¹⁾. Dertien jaar na haar verkiezing -in 1499- gaf zij toestemming tot of richtte zij zelf op -althans volgens een kopie die van drie eeuwen later dateert- het "St. Sebastianusbroederschap ofte schutterij van Thorn ²⁾".

Het kopie-reglement - ook wel artikelbrief genoemd ³⁾ - prijkt, fraai beschreven, in het enige overgebleven verenigingsregister van de schutterij. In het begin hiervan wordt melding gemaakt van "de alden schutten", hetgeen inhoudt, dat er in Thorn -naast St. Sebastianus- een tweede schutterij bestond.

De teksten van het reglement en een oude akte zijn in de loop van drie eeuwen vermoedelijk vaak overgeschreven in een nieuw register en daarbij aangepast aan de heersende toestand.

In dit artikel acht ik het wenselijk het nog bestaande register te behandelen, dat iets zegt over de samenstelling van de schutterij op het einde van het Ancien Régime en de eerste decennia van de 19e eeuw, alsmede over Thornse inwoners, die als ere- of actieve leden betrokken waren bij het reilen en zeilen van het gilde. Daaraan vooraf gaat een kort historisch verhaal over de ontwikkeling van de schutterij en haar verhouding tot de vorstin-abdis en het kapittel.

De schutterij St. Sebastianus tot 1791

De vraag of schutterij St. Sebastianus daadwerkelijk in 1499 werd opgericht, blijft vooralsnog niet te beantwoorden. Het jaar 1499 is, volgens de gemeente-archivaris Peter Roost, een oprichtingsjaar, dat bij meer schutterijen in Midden-Limburg wordt gebruikt. Bovendien was het tussen 1486 en 1502 een roerige tijd in Thorn, dat toen twee abdisen tegelijkertijd kende: Eva van Ysenburg en Amalia van Rennenberg. Deze twee gooiden elkaar afwisselend uit het paleis aan de Hofstraat ⁴⁾.

Ruim een eeuw later, in 1609, zijn er met zekerheid twee schutterijen in Thorn: St. Sebastianus en St. Michaël. Op 15 mei 1609 namelijk besliste het kapittel van Thorn, dat "den alden schutten van Thoren", dankzij de uitzonderlijke goedertierenheid van de abdis, op de Krepperhei (gelegen tussen Santfort, Hunsel en Grathem), in ruil voor het ontginnen hiervan, anderhalf bunder grond ontvingen. De "jonge schutten" ontvingen twee bunder, evenals de schutterijen van Ittervoort en Grathem. Over de geschonken grond moest jaarlijks "cijnsrecht" (een soort grondbelasting, P.C.) aan de abdis worden betaald. In ruil voor deze schenking werden de schutterijen verplicht -op verzoek van de vorstin-abdis en het kapittel- zorg te dragen voor de opluistering van de festiviteiten tijdens een feestdag. Ook werd duidelijk voorgeschreven, dat bij het aanschaffen van een nieuw vaandel hierop het wapen van de vorstin-abdis of het kapittel aangebracht moest worden ⁵⁾.

Een maand later vroegen "de alden schutten" een subsidie aan het kapittel voor het vervaardigen van een nieuw vaandel met daarop het wapen. Op 25 juni 1609 besloot het kapittel tot het doel "twee dobbele philippe" (ca. Hfl 5) beschikbaar te stellen ⁶⁾.

Aannemelijk is het dat "de alde schutten St. Sebastianus der Heerlijckheid Thorn" er moeite mee hadden, dat zij in 1609 benadeeld werden; immers zij hadden slechts anderhalve bunder heidegrond in ontvangst mogen nemen om de verenigingskas te spekken, terwijl de "jonge schutten" van St. Michaël en de schutterijen van Ittervoort en Grathem elk twee bunder kregen.

St. Sebastianus diende over deze achterstelling tien jaar later, op 3 april 1620, een bezwaarschrift in bij de vorstin-abdis Anna van der Mark. Zij voegde dan alsnog een halve bunder toe aan het grondbezit van St. Sebastianus op de Krepperhei, "gelegen bij de Schuttenhoeve" ⁷⁾.

De oprichting van de meeste schutterijen dateert in deze regio van omstreeks 1600 ⁸⁾. Maar -zoals we reeds in het voorgaande hebben gezien- is reeds in 1609 in Thorn sprake van **jonge** en **oude** schutten, waarvan

de oprichtingsjaren best wel enige tijd uit elkaar zullen liggen. Hieruit kunnen we gevoeglijk aannemen dat de Thornse schutterijen van ouder datum zijn dan 1600. In elk geval is het zeker dat zij in Thorn toentertijd de enige verenigingen waren met een reglement. Aanvankelijk hadden zij een dienende taak binnen de gemeenschap; zij moesten de bevolking beschermen. Later, in de loop van de 17e eeuw, voegden zich hierbij ook folkloristische elementen.

De schutterijen van het Land van Thorn waren klaarblijkelijk verplicht een nieuwe vorstin-abdis bij haar inhuldiging op plechtige wijze in te halen. Hiervan zijn twee duidelijke voorbeelden:

Op woensdag 7 juli 1717 hadden alle schutterijen uit het Land van Thorn de eer de nieuwe vorstin-abdis Francisca Christina van Palts-Sulzbach te mogen verwelkomen. De dag daarvoor waren de schutterijen opgetrommeld, om met hun geweren en vaandels de nieuwe abdis op te gaan wachten aan de grens van Thorn. Zij kwam aan -zo vermelden de kapittelprotocollen- onder begeleiding van een "Churpaltzischen garde en einige Trompetteren". De stoet zette zich vanaf het buitengebied in beweging richting Thorn en via de Hoogstraat naar het abbatiale paleis ⁹⁾.

Beeld St. Sebastianus in Stiftkerk te Thorn.

Op het inhalen van de opvolgende vorstin-abdis moesten de schutten lange tijd wachten. Het heuglijke feit vond uiteindelijk plaats op 23 september 1778, toen Maria Cunigonda haar "blijde inkomste" deed.

De dag ervoor was zij incognito in Thorn aangekomen. Toen was zij ontvangen door de twee oudste kanunniken. De volgende morgen vertrok hare koninklijke hoogheid, weer incognito, naar de grens van Thorn, alwaar zij, bij de "Maeseijckerweeg", werd opgewacht door alle schutterijen uit het Land van Thorn. Hierbij was ook een compagnie te paard. Aldaar werd een stoet geformeerd en vervolgens begeleidde deze de vorstin-abdis tot aan de trappen van het stift ¹⁰⁾.

In het kapittelprotocol - dat is opgemaakt door een ooggetuige - wordt niets vermeld over de aanwezigheid van de bisschop-keurvorst van Trier, de broer van de nieuwbakken vorstin-abdis.

Aan deze inhuldiging hebben de schutterijen uit het Land van Thorn een tastbare herinnering overgehouden. Maria Cunigonda schonk elk der schutterijen een grote, ovale zilveren plaat, met daarop gegraveerd haar familiewapen. De schutterijen St. Severinus-Grathem, St. Margaretha-Itervoort en St. Sebastianus-Ell zijn thans nog in het bezit van deze prachtige platen, voorzien van het keurmerk (zilvergehalte) en het meesterteken ¹¹⁾.

Tenslotte is nog een gezamenlijk verzoek van de schutterijen St. Sebastianus en St. Michaël, gericht aan de vorstin-abdis en het kapittel, daterend van 1780, bekend, waarin wordt gevraagd om een nieuwe schietboom, daar de oude door een stromwind werd vernield. Het verzoek, dat werd ingewilligd, was getekend: voor de Sebastiaanschutten, door Joannes Richarts, kapitein; Severijn Bongarts, luitenant en J. Geuskens, secretaris; voor de St. Michaëlschutten door P. Parren, kapitein; Frans Fasul, luitenant en Willem Janssens, secretaris ¹²⁾.

Noten:

1. J. Houtmortels, Thorn. Hoogadelijke rijksabdij en vorstendom, Thorn, pag. 85.
2. Register van ledenlijsten, financiën, aanstellingen en benoemingen over de periode 1791-1834, pag. 9. Voortaan te noemen: register. Een fotokopie hiervan is aanwezig in het gemeentearchief van Thorn.
3. E. van Autenboer, De betekenis van de Leuvense hoofdgilden voor de schutters van het hertogdom Brabant, in: Limburgs Schutterstijdschrift, jrg. 1 nr. 4 (1989), pag. 6-8.
4. Houtmortels, a.w., pag. 85-87.
5. Rijksarchief Maastricht (RAM), Fonds Thorn, ev.nr. 533, d.d. 15 mei 1609.
6. ibidem, d.d. 25 juni 1609.
7. Register, pag. 4, 5 en 6. De originele akte van 1620 is in het nieuwe register overgeschreven en gewaarmerkt door de Thornse notaris E.C. Montforts.
8. J.H.J. Berghs, De oude geschiedenis der schutterij, in: Schuttersfestijn 11 juni t/m 20 juni te Baexem, 1977.
9. RAM, Fonds Thorn, ev.nr. 539, d.d. 7 juli 1717.
10. ibidem, ev.nr. 547, pag. 163-165. Dit verslag van kanunnik J.B. Broeckmeulen is een andere weergave van de inhuldiging dan datgene wat het boekje "Ausführliche Nachrichten..." ons overlevert. Dit boekje werd vertaald door Jos Habets, in: Publications 9 (1872), pag. 162-165.
11. J.A. Jolles, De schuttersgilden en schutterijen van Limburg, in: Publications 72 (1936/1937) en 73 (1938).
12. Jos Habets en A.J.A. Flament, De archieven van het kapittel der vorstelijke rijksabdij Thorn (dl. II). 's-Gravenhage 1899, pag. 393.

Noot van de redactie: Mogelijk dat Thorn al in 1354 een schutterij rijk was, gelet op de vermelding ervan in "Schützengilden" Ursprung-Tradition-Entwicklung van Hans-Thorald Michaelis. Verschenen in de serie Keyzers kleine Kulturgeschichte. Uitgegeven: 1985 door Keyzersche Verlagsbuchhandlung GmbH, München. ISBN 3-87405-163-3.

ST. JOSEPH-ST. GEERTRUID

Piet Deckers is nog niet zolang bij de schutterij. In het voorjaar van 1990 treedt Piet toe tot schutterij St. Joseph in St. Geertruid. Tijdens het koningsvogelschieten op Pinkstermaandag schiet hij zich bij het 405e schot tot koning van de schutterij.

Als op 5 september 1990 Generaal Jacques Huls overlijdt, heeft de schutterij uit St. Gieteren geen generaal meer. Het bestuur hanteert de reglementen en stelt op de ledenvergadering van 18 februari 1991 twee kandidaten voor; Piet Deckers wordt met grote meerderheid van stemmen gekozen als generaal.

De plechtige installatie vond plaats op 1 juni j.l. op een zeer originele wijze. Eén voor één kreeg Piet de uniformstukken omgehangen door de officieren van de schutterij. De plechtige overhandiging van de generaalsabel door beschermvrouwe Gravin D'Ansembourg De Looz - Corswarem besloot deze inauguratie. Met het naspreken van de generaalsbelofte van voorzitter André Volters had de schutterij weer een generaal.

Generaal Piet Deckers.

Tijdens een zeer druk bezochte receptie mocht de schutterij en het generaalsechtpaar vele felicitaties in ontvangst nemen van vertegenwoordigers van verenigingen, instellingen en particulieren.

Ondanks dat Piet Deckers nog niet zolang bij de schutterij is, is de schutterij voor hem geen onbekende. Dochter Monique, getrouwd met Frank Bessems, vormt thans het koningspaar van schutterij St. Paulus-Epen. Een broer en schoonzus van Piet zijn lid en bestuurslid van 't Mestreechs Rizzjemint.

ONDER DE SCHIETBOOM

St. Catharina-Stramproy

Op Paasmaandag hield de schutterij haar koningsvogel-schieten. Na de, door het fluit- en trommelkorps verzorgde, koffietafel trok de schutterij naar het Schuttersheim waar de vogel al hoog op de schietboom stond. Na de openingschoten der genodigden begon het eigenlijke koningschieten. Met het 137ste schot haalde John Versteegen de laatste restjes naar beneden. De 16-jarige koning kreeg vervolgens het koningszilver omgehangen en kreeg de gelukwensen van velen. Ook zijn tweelingzus kwam hem feliciteren en bood spontaan aan om koningin te zijn.

Tijdens een Internationaal Schutterstreffen op 21 april in Sevenum behaalde de 'koninklijke' tweeling de eerste prijs.

St. Antonius-Altweeterheide

St. Joseph-Waubach

Tijdens het koningsvogelschieten op Hemelvaartsdag werd de 18-jarige Roel Pelzer de nieuwe koning. Sinds 1978 is Roel bij de schutterij als bieleman. Geflankeerd door de imposante bielemannen Martin Frijs en Jo Blezer heeft hij al vele medailles in de wacht gesleept, ook is Roel actief op andere gebieden binnen de vereniging. Niet zonder 'sjtolz' van de rest van het gezin (vader Wim bekleedt de functie van commandant en voorzitter, moeder Margriet voorziet de schutters als marketentster van een 'dröpke' terwijl broer Frank al jaren actief is als tambour.

Roel Pelzer is een telg uit een oud Waubachs schutters-geslacht. Zijn bet-overgrootvader Joseph Pelzer was mede-oprichter van de schutterij in 1888.

Als koningin wordt Roel begeleid door Bibi Simons, een keuze door hem zelf bepaald.

St. Gregorius-Visserweert

De officieren van schutterij St. Gregorius zijn elk jaar op 10 mei present om de erewacht te verzorgen bij het Verzetsmonument aan de kanaalbrug te Roosteren. Ieder jaar worden hier de gesneuvelden van de 6e Grenscompagnie Z.L. herdacht. Dit jaar waren aanwezig (v.l.n.r.): Voorzitter Pistorius, secretaris Th. Koolen, Koning 90/Buksmeester M. Houben, bestuurslid M. Janssen, Commandant H. Coolen, generaal H. Parren, J. Kusters en bestuurslid P. Martin.

Schutterij St. Antonius-Altweeterheide is met Pinksteren op bezoek gegaan op het communiefeest van hun bordjesdrager Bart Cuypers. Een grote wens van de 7-jarige Bart was dat 'zien sjutten' op zijn feest kwamen.

Door de schutterij werd hier met plezier aan tegemoet gekomen mede door het feit dat Bart op het eerste schuttersfeest van 1991 een eerste prijs wist te behalen, wat een hele prestatie is voor zo'n jeugdig manneke.

Door de drumband werd een klinkende serenade gebracht voor de sympathieke bordjesdrager die vanwege zijn spontaneiteit door de schutters op handen wordt gedragen.

St. Joris-Wessem

Bondskoning MLSB. Zaterdag 25 mei werd op het feestterrein van St. Martinus-Asenray geschoten om de titel "Bondskoning M.L.S.B.". Dit treffen was georganiseerd in het kader van het 200e Bondsschuttersfeest van de Midden-Limburgse Schuttersbond. Deelname stond open voor alle fungerende koningen van de bij deze bond aangesloten verenigingen. De koningen verzamelden zich in het verenigingslokaal van St. Martinus, waarna onder muzikale begeleiding van de drumband van de organiserende schutterij in optocht naar het feestterrein werd gemarkeerd.

Met een welgemikt schot kwamen de laatste resten van de vogel naar beneden toen Leny Maessen-Hobus van St. Joris-Wessem het 108e schot loste, en hiermede de titel BONDSKONING MLSB voor zich opeiste.

Aansluitend werden de eretekenen en een gedenkschild uitgereikt door MLSB- Bondsvoorzitter Jo Beeren en MLSB-erevoorzitter Pierre Hendriks.

Bondskoning Leny Maessen-Hobus geflankeerd door enkele leden van schutterij St. Joris-Wessem.

Tweede vrouwelijke koning. Leny Maessen-Hobus was de eerste vrouwelijke koning in de bijna 400-jarige geschiedenis van St. Joris-Wessem. Inmiddels werd door de leden van St. Joris de koningstitel voor het seizoen 1992 verschoten, waarbij de dames volop in de strijd deelden voor de felbegeerde koningstitel. Zo was het mogelijk dat voor het tweede achtereenvolgende jaar een vrouwelijke koning het koningszilver voor zich opeiste. Deze titel werd in de wacht gesleept door Mary Geurts-Schreurs door het lossen van het beslissende schot waardoor de vogel naar beneden tuimelde.

St. Nicolaas-Heythuysen

Onlangs ontving de redactie nummer 41 van 'Het Snuffelblad'. Het Snuffelblad is het keurig verzorgde mededelingenblad van schutterij St. Nicolaas-Heythuysen dat maar liefst 83 pagina's tekst bevat.

Enkele interessante gegevens wil ik U niet onthouden. De schutterij heeft nieuwe trompetten, nieuwe vlaggendragers en ruim 20 nieuwe leden. Bovendien zijn 28 jongeren en een ouder in opleiding tot tamboer of blazer. De redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift hoopt dat ook haar 41ste blad zoveel pagina's zal bevatten.

St. Urbanus-Maasniel

Nic Baetsen heeft nogal wat tips gekregen om schutterszilver zijn originele kleur en glans terug te geven. De meest opvallende is de volgende: Leg het zilver in kokende tomatensap, laat het geheel afkoelen en laat het zilver enkele dagen in het sap staan.

Garde des Tireurs du Quartier Vingt-Huit-Maastricht

Op 29 juni werd Mevrouw Paula Houben benoemd tot 'protectrice-civile' (beschermvrouwe) van de 'Schutterij uit Wijk 28'-De Heeg Maastricht. Het schutterijbestuur heeft doelbewust gezocht naar een vrouw om de 'bescherming' van de schutterij op zich te nemen.

St. Martinus-Houthem St. Gerlach

Sinds 1 juli is de Gemeentegrot in Valkenburg een attractie rijker. Op die datum namelijk onthulde Sjo Plusquin een tekening van hemzelf. De grote verdiensten van Sjo waren voor het schutterijbestuur aanleiding om een verzoek in te dienen bij het gemeentebestuur. Bij hoge uitzondering werd goedkeuring gegeven aan de wens van de schutterij. Vele genodigden waren bij de onthulling aanwezig en feliciteerden het echtpaar Plusquin. Trots nam de 86-jarige Sjo de felicitaties in ontvangst.

Helaas kon de schutterij dit jaar niet deelnemen aan het O.L.S. In de ochtend van 4 juli verongelukte Inge Smeets-van der Heijden (23). Inge trad anderhalf jaar geleden toe tot de schutterij als klaroenblazer.

Haar laatste optreden was op 1 juli in de Gemeentegrot. Met schutterseer werd zij op 8 juli begraven. Schutterij St. Martinus verliest in Inge een enthousiast en actief verenigingslid.

St. Aldegondis-Buggenum

Op 17 juli werd een informatie-avond gehouden om te zien of de rustende schutterij St. Aldegondis weer actief kon worden. Maar liefst 18 geïnteresseerden waren aanwezig, 5 waren verhinderd. Mede dankzij de voortreffelijke en vooral eerlijke voorlichting van MLSB-voorzitter Jo Beeren waren er vele aanwezigen bereid om weer om de schouders onder de al 29 jaar rustende schutterij te zetten.

In het aangrenzende café wachtten velen ongeduldig op de uitslag. Toen men vernam dat de schutterij weer tot leven was gewekt, lieten de sponsors zich niet onbetuigd. Op 21 juli nam St. Aldegondis met vier teams deel aan het verenigingsschieten bij schutterij St. Agatha-Haelen en behaalde een derde prijs.

Op 1 augustus telde St. Aldegondis reeds 23 leden.

De initiatiefnemers van Bilsen en Cox zeiden dat de artikelen over schutterij St. Aldegondis in het Limburgs Schutterstijdschrift hun moed had gegeven om de schutterij weer tot leven te brengen.

In het volgende nummer zullen we de foto publiceren van de eerste koning sinds de activering op 17 juli j.l.

In LS 9 op bladzijde 27 staat Mathieu Boonen met de vlag in de handen achter Sjra Slabbers. Diverse attente lezers kenden de persoon en informeerden ons, waarvoor onze dank.

Het secretariaat van schutterij St. Aldegondis is gevestigd bij: Har Cox, Holstraat 48, 6082 BD Buggenum. Tel. 04759-2826.

Bielemannentreffen

Op 5 oktober a.s. zal in Café 't Veldje, Pieterstraat in Geleen, het traditionele Bielemannentreffen plaatsvinden. Aanvang 20.00 uur. Nadere informatie kan verkregen worden bij P. Smeets, Mezenstraat 30, 6165 TG Geleen, tel 046-751336.

Duitse schutterijen

Duitse schutterijen vinden het mooi om hun optocht op te fleuren met schutterijen uit de OLS-Federatie. De reglementen van de Duitsers staan het niet toe dat onze schutterijen in Duitsland meeschieten. De zware buks is er al helemaal taboe. Uit welingelichte bronnen vernamen wij dat diverse Duitse schutterijen uit de grensstreek willen toetreden tot de OLS-Federatie. Vooral de schutterijen uit de Zelfkant bewaren nog goede herinneringen aan de tijd dat zij met de zware buks meeschoten bij de OLS-Federatie.

Omroep Limburg

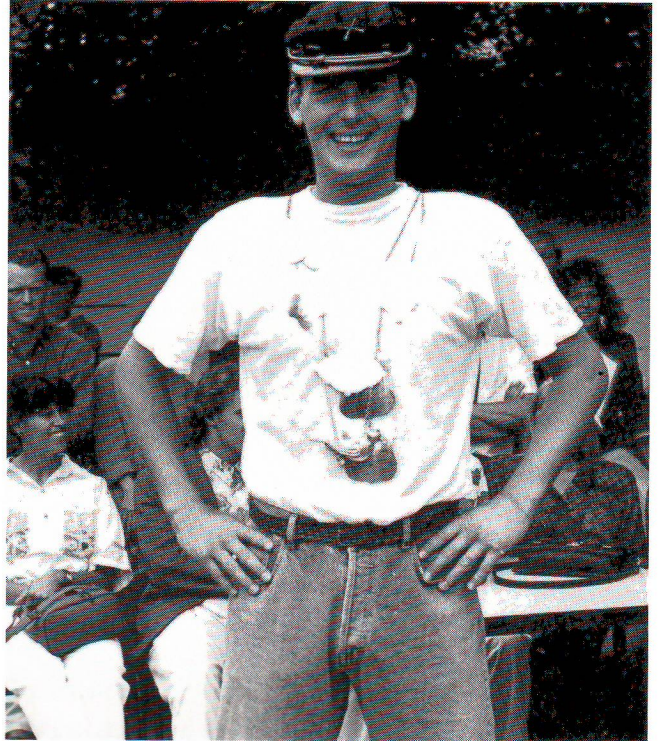
Enkele jaren lang mocht schutterij St. Servatius-Nunhem zich eigenaar noemen van een Omroep Limburg-trofee. Omroep Limburg had de trofee namelijk uitgelopen voor de kleinste schutterij in Limburg. Schutterij St. Servatius behaalde de trofee omdat ze nog maar 4 leden had. Alf Poell van Omroep Limburg is van plan om de trofee in 'ere' te herstellen. De kleinste schutterij kan zich bij hem melden.

St. Servatius-Nunhem

Bij het verzamelen van materiaal voor een artikel over deze schutterij werd door ons veel medewerking ervaren. De schutterij die ongeveer 12 jaar geleden in ruste ging, werd weer onderwerp van gesprek.

Extra aandacht kreeg de schutterij toen de voetbalclub van Nunhem op 11 augustus eredivisieclub Fortuna op bezoek kreeg voor een oefenwedstrijd.

Voorafgaande aan de belangrijke wedstrijd mochten de voetbalsterren hun geluk beproeven onder de zware buks. Koning werd Richard Sneekes.

Trots poseerde keeper Ruud Hesp voor ons met het koningszilver en de pet van schutterij St. Servatius.

Eerste Marketentstertreffen in Valkenburg

Op 17 november zal Valkenburg te klein zijn. Op die datum zal het Eerste Marketentstertreffen georganiseerd worden.

Deelnemers aan dit treffen kunnen rekenen op o.a. een H. Mis, een rondgang door Valkenburg met officiële ontvangst en een lezing met vragenuurtje. Het geheel heeft een vormend karakter.

De deelnamekosten voor marketentsters bedraagt Hfl 15/BF 300. In dit bedrag zijn inbegrepen de koffie/thee, lunch.

Voor echtgenoten en overige mannelijke begeleiders van de marketentsters is 's middags (tijdens de lezing) een alternatief programma voorzien.

Alle marketentsters worden schriftelijk op de hoogte gebracht van dit unieke gebeuren. Mocht het toch zijn dat er marketentsters zijn die geen bericht hebben ontvangen en die toch willen deelnemen aan dit treffen zo kunnen ze contact opnemen met Marie-Josée Peeters, Frans Erensstraat 5, 6367 SK Voerendaal of met Tilly Verhaegen, Dorpstraat 2, 3960 Tongerlo-Bree.

OLS-WINNAAR ST. PETRUS KELPEN-OLER

Opgericht in 1923 wist deze betrekkelijk jonge schutterij toch al twee keer de "Ouwe Limburger" naar Kelpen-Oler te brengen. Wie schutterij St. Petrus-Kelpen Oler kent, weet dat het een geduchte tegenstander is waar het zwaar tegen kavelen is. Het meest recente bewijs kregen we nog tijdens het laatste OLS in Brunssum. De geschiedenis van de schutterij die het OLS-1991 won.

Oprichting

Met het begin van de eerste wereldoorlog breekt voor vele schutterijen een periode van gedwongen rust aan. Dit geldt ook voor de Grathemse schutterij St. Severinus. In de Grathemse schutterij schoten al sinds jaar en dag schutters mee uit Kelpen en Oler. Schutterij St. Severinus zou tot 1946 rustende blijven.

Terwijl in 1919 Grathem een Burgerwacht krijgt, nemen de schutters P. Geraats (Sjeur Pierke), H. Jeurninck (Midden Harie) en H. Peeters (Harie van de Port) uit Oler en Kelpen met een geleende buks het schieten met de zware buks weer op. Dit moet al in 1920 zijn gebeurd.

Tijdens een schuttersfeest bij St. Anna-Santfort verloor het zojuist genoemde drietal nipt van Budel. Bij een schuttersfeest van St. Anna-Haelen was het lot hun gunstiger gezind. P. Geraats, H. Jeurninck en Leike Driessen brachten toen de tweede prijs, een medaille en ... 60 gulden, mee naar Kelpen-Oler. Deze successen gaven de schutters zoveel zelfvertrouwen dat er gesproken werd over het oprichten van een eigen schutterij in Kelpen en Oler. In 1923 werd de schutterij een feit. Maar welke naam moest de schutterij dragen?

Naam

Met de gewonnen 60 gulden werd in Wessum een tweedehands buks gekocht voor 40 gulden en voor een tientje in Haelen een schietboom. Deze eerste schietboom kwam te staan bij schutterslokaal L. Driessen, Café Enzebroek.

Omdat Kelpen en Oler op dat moment geen eigen kerk hadden (de St. Liduinakerk in Kelpen werd gebouwd in 1935) en men de naam St. Severinus wilde bewaren voor Grathem, werd geloot om de naam. De voornamen van het succesvolle Haelen-drietal werden op papiertjes geschreven en in een hoge hoed gestopt (Petrus, Hendricus en Leonardus). Het lot wees Petrus aan. De schutterij had nu haar naam "St. Petrus-Kelpen Oler".

Rustende

Door gebrek aan schutters werd in 1927 besloten de schutterij te ontbinden. De buks werd verkocht aan H. Jeurninck voor 7 gulden en een rondje bier. Elk der 7 overgebleven leden kreeg zo een gulden en een glas bier.

Als de tweede wereldoorlog door deze streken raast, stopt H. Jeurninck de buks uit veiligheidsoverwegingen onder de grond. Na de oorlog bleek dat de buks niet meer bruikbaar was; de buks was gesneuveld onder het gewicht van een Amerikaanse tank.

Heroprichting

Zoals zo vaak het geval is geweest, roemen enkele inwoners van Kelpen en Oler (tijdens de kermis van 1949) de grote resultaten van hun schutterij. Het bleef niet bij praten alleen, want op 8 september 1949 had de heroprichtingsvergadering plaats.

Van schutterij St. Antonius-Panheel werd een buks gehuurd, er werden nieuwe uniformpetten gekocht en men werd lid van Schuttersbond Eendracht Maakt Macht. Op Pinkstermaandag 1950 wijdde pastoor Wagemans het nieuwe vaandel van de schutterij. Op 20 mei 1951 organiseerde schutterij St. Petrus een zeer geslaagd "Heroprichtingsfeest" in de wei van Klaashof. Maar liefst 15 schutterijen van de bond EMM namen deel. Van het batig saldo werd een nieuwe buks gekocht.

Succesvol

Niet echt tevreden met de behaalde resultaten op het OLS-1951 in Horn (derde prijs) en het OLS-1952 in Rotem (vierde prijs) wordt met een deskundige intensief gezocht naar de mogelijke oorzaak. De oorzaak wordt gevonden; de kogeltang deugde niet. Er kwam een nieuwe kogeltang. Vanaf dat moment worden alleen

maar treffers geboekt. Het zal dan ook niemand verbazen als schutterij St. Petrus op 3 juli 1955 in Meijel het OLS wint.

Dankzij het grote succes van het OLS-1956 kan de schutterij de pet en de sjerp verwisselen voor echte uniformen.

Voor zover bekend de oudste foto van schutterij St. Petrus. De foto is gemaakt tussen 1923 en 1927.

Een trommelkorps wordt geformeerd. Dit werd in 1960 uitgebreed met een klaroenkorps. Onder leiding van instructeur Manders uit Weert haalde het klaroenkorps in 1971 de titel Landskampioen. Door ledengebrek verdween het klaroenkorps in 1975, maar in 1984 werd het korps weer nieuw leven ingeblazen.

In 1977 won St. Petrus in Stramproy het jubileumfeest b.g.v. 40 jaar OLS-Federatie.

Als een van de eerste schutterijen in het Midden-Limburgse land kent schutterij St. Petrus-Kelpen Oler in 1978, 1981, 1983 en 1985 een vrouw als beste schutter. In 1981 wordt Marleen Jeurninck-Peeters de eerste vrouwelijke koning. Dit leidt tot een wijziging van het bondsreglement.

Op 5 mei 1990 nam de schutterij haar nieuwe schutterslokaal "t Sjöttheufke" officieel in gebruik.

Waren de jaren 1955 en 1956 al belangrijke jaren voor schutterij St. Petrus, de jaren 1991 en 1992 zullen ongetwijfeld aan deze successtory worden toegevoegd.

Ook OLS-president Lei Stals had voor zichzelf St. Petrus als mogelijke kanshebber aangetekend. Hij kon het weten, want St. Petrus schiet in dezelfde bond als de schutterij van de OLS-president.

En welk geheim zorgde voor het grote succes in 1991? Voorzitter Chris Corsten: 'We hebben niet alleen goed geoefend met ons zestal, maar we hebben ook elke kogel aan een nauwkeurig onderzoek onderworpen. Van elke drie kogels werd er één afgekeurd'.

Bronnen: Feestgids OLS-1956
Schutterswezen in het Kanton Weert
Archief schutterij St. Petrus-Kelpen Oler
Archief Limburgs Schutterstijdschrift.

Wim Pijpers.

De drumband van St. Sebastianus-Klimmen geeft een concert o.l.v. instructeur Ton Alberts in Bischofswerda.

Tijdens de daarop volgende muzikale optredens oogste de drumband veel applaus en 'Zugabe, zugabe. ...' Klimmens drumband had de harten van Bischofswerda veroverd.

ST. SEBASTIANUS-KLIMMEN

Drumband veroverde Bischofswerda

De drumband van St. Sebastianus-Klimmen is de eerste Limburgse vereniging die in de voormalige DDR vertoefde na de val van de muur op 9 november 1989. Een en ander kwam als volgt tot stand. Het gemeentebestuur van Voerendaal (waarbij ook Klimmen behoort), had in het begin van dit jaar vriendschapsbanden aangeknoopt met de gemeente Bischofswerda in de voormalige DDR. In februari was een delegatie o.l.v. burgemeester Mr. Hub Strous van Voerendaal reeds enkele dagen te gast in Bischofswerda. In mei bracht een delegatie uit Bischofswerda o.l.v. burgemeester Andreas Erlle een tegenbezoek.

Al snel bleek dat er tal van overeenkomsten waren tussen de beide gemeenten; een jumelage werd aangegaan. Onderdeel van deze jumelage was een muziekkapellentreffen in het weekeind van 31 mei tot 2 juni in Bischofswerda. Dat zou nog eens iets zijn als Voerendaal daar één hunner schutterijen naar toe zou kunnen afvaardigen; als gast-mededinger. Immers in Bischofswerda denkt men er ook weer over om een 'Schützenverein' op te richten, zei Erlle.

De drumband van St. Sebastianus-Klimmen werd bereid gevonden om een bezoek te brengen aan Bischofswerda. Na de nodige voorbereidingen getroffen te hebben vertrok het gezelschap op vrijdag 31 mei om 4.00 uur. Gepakt en gezakt ging de bus de 10 uur durende reis tegemoet naar Bischofswerda.

Na de officiële ontvangst op het gemeentehuis van Bischofswerda werd het gezelschap ondergebracht en werd de inwendige mens versterkt. Een rondrit langs alle bezienswaardigheden en een muzikale opwachting in het plaatselijke bejaardencentrum volgden.

Vol van prettige herinneringen werd de thuisreis aangevaard. Door de vele files kwam de drumband 4½ uur later thuis als gepland. Instructeur Ton Alberts trakteerde alle leden van de drumband op een extra rondje tijdens de wekelijkse repetitie als dank voor het uitstekende gedrag.

Generaal Wiel Hoen, Klimmen.

WIJ FELICITEREN

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN

Harrie Notermans, commandant van St. Paulus-Epen ontving op 29 juni de zilveren eremedaille van de Orde van Oranje Nassau. De onderscheiding werd opgespeld door burgemeester Wim Janssen van Wittem.

Hens Hendriks, generaal van schutterij St. Sebastianus-Spekholzerheide ontving op 24 augustus, tijdens de receptie t.g.v. 110-jarige bestaan van de schutterij, een koninklijke onderscheiding.

Generaal Hens Hendriks. Foto: Bert Meijs-Kerkrade.

Keizer Math. Slangen. Foto: Kiek-Tilburg.

Op 31 augustus werd Keizer Mat Slangen van schutterij St. Stephanus-Dieteren koninklijk onderscheiden. Mat kreeg de onderscheiding o.a. voor zijn 25-jarig Keizerjubiläum.

SCHUTTERSKONINGEN

Johan Aengeveld van Servatius-Raam
 Nic Baetsen van St. Urbanus-Maasniel
 Marian Berben erekoningin van St. Hubertus-Schaesberg

Frank Bessems van St. Paulus-Epen
 Henk Biermans van St. Sebastianus-Herkenbos 3e x
 Frank Boom van St. Sebastianus-Mheer
 Rob Bovens van St. Mauritius-Strucht
 José Cuijpers van St. Sebastianus-Susteren
 Pastoor J. Debets van St. Gregorius en St. Sebastianus
 Bianca Deneer jeugdkoning van St. Joris-Wessem
 Louis Deneer van St. Lambertus-Molenbeersel
 Paul Derksen van St. Sebastianus-Heel
 Robert Dodemont van St. Martinus-St. Martensvoeren
 Jan Dries van St. Sebastiaan-Grote Brogel
 Jack Duister van St. Petrus en Paulus-Susteren
 Huub Engelen dorpskoning van Vlodrop
 Ralf Franken van St. Gregorius de Grote-Brunssum
 Mary Geurts van St. Joris-Wessem
 Ruud Goossens van St. Sebastianus-Schimmert
 Rinus Graef van St. Martinus-Horn,
 koning der koningen Dekenaat Heythuysen
 J. Grond erebestuur St. Sebastianus-Heerlen
 Gerard Habets van St. Elisabeth-Stokkem
 Freddy Haga van St. Sebastianus-Heerlen
 Jan Haen van Wilhelmina-Nieuwenhagen
 Pierre Haldermans van St. Pieter-Elen
 Roger de la Haye van St. Maternus-Wijlre
 Frans Heemels van St. Martinus-Vlodrop
 Pierre Hendriks van St. Rosa-Sittard
 Jan Houben van St. Martinus-Kinrooi
 Johan Houben van St. Monulfus & Gondulfus II-Maasmechelen

Mathieu Janssen van St. Sebastiaan-Dorne
 Peter Jeurissen van Nachtwachtgilde-Berg en Terblijt
 Harry Kicken van St. Sebastianus-Klimmen
 Lex Koken van St. Sebastianus-Spekholzerheide 2e x
 Leo Koolen van St. Monulfus & Gondulfus-Rotem
 Jean Lambrechts van St. Martinus-Dilsen
 John Leibbrand van St. Andreas-Melick
 Jean-Marie Lemmen van St. Anna-Voorshoven
 Jef Loo van St. Brigida-Noorbeek
 Leny Maessen-Hobus van St. Joris-Wessem,
 koning der koningen M.L.S.B.

Rene Maessen van St. Martinus-Niel bij As
 Pierre Martens van St. Rochus-Lanaken Gellik
 Frans Meissen van St. Remigius-Meerssen
 Arthur Moonen van St. Sebastianus-Voerendaal
 Wiljo Moors van St. Job-Leuken
 Leike J. Nies van St. Martinus-Grootbeersel
 Aranka Palosi dameskoning St. Sebastianus-Eys
 Mathieu Pannemans van St. Laurentius-Meeswijk
 Roel Pelzer van St. Joseph-Waubach
 Ger Prevas burgerkoning St. Sebastianus-Schimmert
 Pauline Prevas burgerkoningin St. Sebastianus-Schimmert

Ber Rouschop van St. Joseph-St. Geertruid
 Bart Rutten van St. Martinus-Kessenich
 Hub Simons van St. Sebastianus-Eys
 Frits Smedts van St. Nicolaas-Meijel
 Jan Smeets burgerkoning St. Sebastianus-Margraten
 Math Stemkens burgerkoning St. Rosa-Sittard
 Jo Sijstermans dameskoning St. Sebastianus-Spekholzerheide

Hub Trommel van St. Hubertus-Schaesberg
 Hub Ubachs van St. Barbara-Meerssen
 Luc Vaesen van St. Pieter-Leut

Pierre Vaessen van St. Sebastianus-Margraten 2e x
 Harie Vergoossen van Wilhelmina-Hingen Echt
 Wim van Vlimmeren van St. Johannes & Clemens-
 Merkelbeek
 Patrick Volders van St. Monulfus & Gondulfus I-
 Maasmechelen
 Jos Wennekes van Kon. Wilhelmina-Nieuwenhagen
 (Koning Landgraaf)
 Willy Withofs van St. Ambrosius-Kinrooi

Het kwajongconcorso van schutterij St. Paulus-Epen is
 gewonnen door J. Hissel en J. Schijns.

GOUDEN HUWELIJKEN

Op 17 mei vierden Adam Theunissen en Elsa Benders
 in Schinveld hun gouden bruiloft. Adam is een trouwe
 supporter van schutterij St. Eligius.

Op 5 juli waren Jan en Bertha Bex 50 jaar getrouwd.
 Beiden hebben hun hart verpand aan Schutterij Broe-
 derschap St. Jan-Nieuwstadt.

JUBILARISSEN

mei t/m juli (plus aanvullingen tot mei)

12½ jarig lidmaatschap

Erna Jansen	St. Job-Leuken
Monique Coolen	St. Job-Leuken
Gerrie Sillekens	St. Job-Leuken
Annelies Sillekens	St. Job-Leuken
Hennie de Groot	St. Job-Leuken
Wiel Claessen	St. Job-Leuken

25-jarig lidmaatschap

Maart 1991

P.G.G. Wolters	St. Antonius-Stramproy
M.M. Daniëls	St. Antonius-Stramproy
P.H.C. Beusen	St. Martinus-Houthem St. Gerlach

April 1991

J.A. Wijnen	St. Martinus-Maasbree
L.J. Moors	St. Dionusius-Opoeteren
Th. Timmermans	St. Severinus-Grathem
Th Levels	St. Severinus-Grathem
R. Schreurs	St. Severinus-Grathem
J.L. Schoenmakers	St. Landricus-Echt

Mei 1991

H. Volders	St. Sebastianus-Mechelen
J.W.A. Brauers	St. Sebastianus-Mechelen
J.M. Stoffelen	St. Gregorius de Gr.-Brunssum
J. Schins	St. Joseph-Vijlen
M. Schins	St. Joseph-Vijlen
H. Renardie	St. Joseph-Vijlen
J.H.H. Roberts	St. Lambertus-Oirsbeek
M.G.H. Deneer	St. Joris-Wessem
P.J.G. Verheyen	St. Willibrordus-Obbicht
F.M.G. Lucas	St. Willibrordus-Obbicht
H.P. Kitzen	St. Willibrordus-Obbicht

Juni 1991

B. Cox	St. Lambertus-Neeritter
L. Compen	St. Nicolaas & Antonius-Budel
Jos Colbers	St. Martinus-Horn
Toon Schreurs	St. Martinus-Horn
Huub Kirkels	St. Martinus-Horn
Johan Braeken	St. Mauritius-Strucht
Piet Slangen	St. Mauritius-Strucht

Juli 1991

Jo Sillekens	St. Job-Leuken
John Bukkems	St. Job-Leuken
Wiel Jeurninck	St. Sebastianus-Neer
Frits Puts	St. Sebastianus-Neer
Martin Sijben	St. Sebastianus-Neer
W. Baltussen	St. Sebastiaan-Heerlen

Augustus 1991

Harmen Brander	St. Sebastianus-Spekholzerheide
Jos Sijstermans sr	St. Sebastianus-Spekholzerheide
Broer Urlings	Pr. Hendrik-St. Odiliënberg
Pierre Janssen +	Pr. Hendrik-St. Odiliënberg
Hans Peters +	Pr. Hendrik-St. Odiliënberg

40-jarig lidmaatschap

Maart 1991

Sjra Peeters	St. Petrus-Kelpen Oler
Jac Peeters	St. Petrus-Kelpen Oler

Mei 1991

J.H. Meertens	St. Sebastianus-Mechelen
L.J. Bidlot	St. Joris-Wessem
Th. Schrijen	St. Willibrordus-Obbicht
W. Voots	St. Willibrordus-Obbicht

Juni 1991

P. Hanssen	St. Lambertus-Neeritter
Harrie Notermans	St. Paulus-Epen
W. Swillens	St. Petrus en Paulus-Susteren

Juli 1991

Jan Huijsmans	St. Sebastianus-Neer
F. Werst	St. Sebastiaan-Heerlen

Augustus 1991

Hens Hendriks	St. Sebastianus-Spekholzerheide
Pierre van Cruchten	Pr. Hendrik-St. Odiliënberg
Gerrit Frencken	Pr. Hendrik-St. Odiliënberg
Harrie Louwers	Pr. Hendrik-St. Odiliënberg

50-jarig lidmaatschap

Jac Peters	St. Martinus-Horn
------------	-------------------

55-jarig lidmaatschap

G.F.C. Thoolen	St. Antonius-Slek Echt
H. Wyers	St. Severinus-Grathem

60-jarig lidmaatschap

Mei 1991

J.J. Bouts	St. Willibrordus-Obbicht
J.J. Perebooms	St. Willibrordus-Obbicht
H.H. Hennissen	St. Joris-Wessem
D.H. Bidlot	St. Joris-Wessem

Juli 1991

Sjra Wagemans	St. Sebastianus-Neer
J. Peltzer	St. Matthias-Posterholt

65-jarig lidmaatschap

Ch. H. Deneer	St. Joris-Wessem
Michiel aan de Boom	St. Sebastianus-Neer
Sjeng Luyten	St. Sebastianus-Neer
Ben Sijben	St. Sebastianus-Neer

72½-jarig lidmaatschap

Chris Peters	St. Martinus-Horn
--------------	-------------------

Voorzitter Jury-OLS gehuldigd

Tijdens de bijeenkomst van alle juryleden van het OLS
 vóór aanvang van de festiviteiten werd jury-voorzitter
 Frits Kirkels in de bloemen gezet vanwege het feit dat
 hij 20 jaar onafgebroken het voorzitterschap bekleedt.

WIJ GEDENKEN

Driekske Bax, oudste en erelid van St. Nicolaas en St. Antonius-Budel. Overleden op 23 maart. Met schutters-
eer begraven.

Herman Zelissen, lid van St. Sebastiaan-Heerlerheide. Overleden op 25 april op 63-jarige leeftijd.

Frans Litjens, erebestuurslid van St. Leonardus-Pannin-
gen en schuttersbond Juliana. Overleden op 1 mei in
zijn 94e levensjaar.

Bèr Vogels, schuttersvriend van St. Nicolaas-Heythuy-
sen. Overleden op 11 mei in de leeftijd van 62 jaar.

Willem Weerts, oud-instructeur en lid van verdienste
van St. Sebastianus-Klimmen. Overleden op 20 mei in
de gezegende ouderdom van 83 jaar. Met schutterseer
begraven.

Jozef Ceyskens, bestuurslid van St. Sebastianus-Grote
Brogel. Overleden op 23 mei in de leeftijd van 63 jaar.

Willem Strijbos, bijna 50 jaar lid van St. Nicolaas-Meijel.
Overleden op 24 mei in de leeftijd van 75 jaar.

Pierre Janssen, bijna 40 jaar lid van St. Lucia-Neder-
weert. Overleden op 29 mei op 72e jarige leeftijd.

Gerrit Verpoort, lid van schutterij Ons Genoegen-Sie-
bengewald. Overleden op 31 mei in de leeftijd van 73
jaar.

Tet Kellenaers, ruim 39 jaar lid en erelid van schutterij
Wilhelmina-Horst. Overleden op 2 juni in de leeftijd van
87 jaar.

Elly Schrijvers-Colleije, echtgenote van de secretaris
van de OLS-Federatie. Overleden op 9 juni in de leeftijd
van 67 jaar.

Frits (broer) Janssen, voorzitter van schutterij St. Corne-
lius-Irene Posterholt en bestuurslid van de Midden-Lim-
burgse Schuttersbond. Overleden op 10 juni in de leef-
tijd van 65 jaar.

Math Scheenen, lid en schutterskoning 1991 van schut-
terij St. Jan-Baexem. Overleden op 23 juni in de leeftijd
van 53 jaar.

Peter J. Coenen, erelid van schutterij St. Martinus-Vlo-
drop. Overleden op 26 juni in de ouderdom van 89 jaar.

Hendrikus Fijten, erelid van schutterij St. Urbanus-Mont-
fort en lid van schutterij St. Martinus-Linne. Overleden
28 juni in zijn 87e levensjaar.

Piet Henkens, lid van schutterij St. Jacobus-Hunsel.
Overleden op 30 juni op de leeftijd van 63 jaar.

Til Tissen-Boonen van schutterij St. Urbanus-Montfort.
Overleden op 30 juni op 80-jarige leeftijd.

Frits Vergoossen lid van het St. Landricusgilde-Echt.
Overleden op 3 juli op 81-jarige leeftijd.

Inge Smeets-van der Heijden, lid van schutterij St. Marti-
nus-Houthem. Overleden na een noodlottig ongeval op
4 juli op de leeftijd van 23 jaar.

Johan Maassen, lid van verdienste van schutterij St.
Hubertus-Ubachsberg. Overleden op 7 juli op de leeftijd
van 65 jaar.

Lei Haerden, ruim 50 jaar lid van schutterij H.H. Marcell-
nus en Petrus-Oud Geleen. Overleden op 11 juli op 72-
jarige leeftijd.

Bair Thewissen, meer dan 50 jaar lid en bijna 32 jaar
de financiële motor van schutterij St. Sebastianus-Her-
kenbosch. Overleden op 12 juli in de leeftijd van 68 jaar.

Tinus Dekkers, erevoorzitter en 62 jaar lid van St. Marti-
nus-Tegelen. Overleden op 13 juli in de leeftijd van 86-
jarige leeftijd.

Pierre Janssen, lid van schutterij Prins Hendrik-St. Odi-
liënberg. Overleden op 17 juli op 74-jarige leeftijd.

Jan Nelissen; oud-voorzitter, ex-koning en erelid van
schutterij St. Gregorius-Illikhoven. Overleden op juli in
de leeftijd van 60 jaar. Op 20 juli met schutterseer begra-
ven.

L. Jacobs, ere-penningmeester van St. Odilia-Ospel
Dijk.

Pastoor Herman Lempens, geestelijk adviseur van
schutterij St. Cornelius-Swartbroek. Overleden op 1 au-
gustus in de leeftijd van 72 jaar.

In memoriam Elly Schrijvers-Colleije

Op 9 juni overleed Elly Col-
leije, echtgenote van OLS-
secretaris Fried Schrijvers,
na een kortstondige ziekte.

Onder grote belangstelling
werd zij op 13 juni in Eys be-
graven.

Wij wensen Fried en de kin-
deren veel sterkte toe om dit
verlies te kunnen dragen.

WINTERSCHIETEN

Het winterschieten met de windbuks op kleine harken
vindt steeds meer ingang. Wij hadden het plan om in
dit nummer een reportage op te nemen over dit schieten
tijdens de wintermaanden. Door plaatsgebrek zijn we
echter genoodzaakt deze reportage in een later nummer
te publiceren. Toch willen we U de eerste data van dit
winterschieten niet onthouden.

20 oktober	Café v.d. Ven Slek-Echt
27 oktober	Café Luko-Rotem
3 november	Café Loze-Bocholt
10 november	Café Bömerwald-Koningsbosch
17 november	Schutterspaviljoen-Molenbeersel
23 november	Café Luko-Rotem
24 november	Café v.d. Ven-Slek Echt
1 december	Ellikom
8 december	Café Bömerwald-Koningsbosch
14 december	Café Luko-Rotem
15 december	Schutterspaviljoen-Molenbeersel
22 december	Café Loze-Bocholt
29 december	Ellikom.

SPIESENEXERCITIE

De heer A. Schiffelers, Planetenhof 82, 6215 TW
Maastricht, tel. 043-430358 beheerst sinds enige
tijd de exercitie uit de tijd van Frederik Hendrik
(1608). Hij gaf reeds exercitielessen aan 't Me-
streechs Rizzjemint.

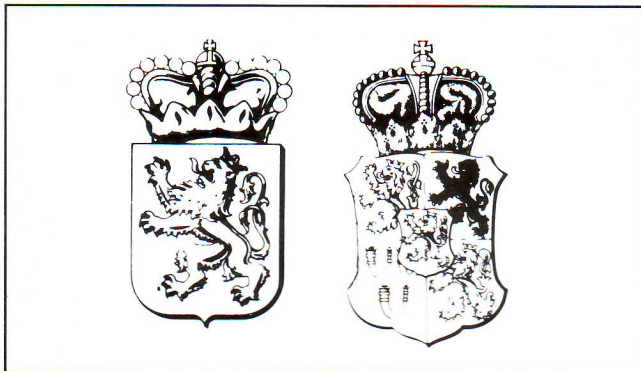
Het betreft Spiesenexercitie, Musketexercitie,
Parade-exercitie, Gevechtsexercitie enz.

De heer Schiffelers is gaarne bereid om ook voor
andere schutterijen lessen te verzorgen.

LIMBURGSE OVERPEINZINGEN OP HET O.L.S.

Op het Congres van Wenen kreeg Willem van Oranje Nassau van de Mogendheden de opdracht de aloude Zeventien Nederlanden te herscheppen in een Koninkrijk der Nederlanden. In de grondwet van 1815 worden de provincies van het koninkrijk genoemd; Willem zelf zorgde ervoor dat de naam "Limburg" niet verloren ging. In de jaren 1830-1839 toen generaal Baron B.C. Dibbets Maastricht voor Willem I bezet hield, maar de hele provincie overigens deel uitmaakte van het Koninkrijk België, gaf de Koning der Belgen Leopold I op 17 maart 1837 zijn provincie Limburg een eigen vlag en een eigen wapen. De Limburgse vlag toonde de rood-witte kleuren van het middeleeuwse graafschap Valkenburg. Het wapen toonde op een veld van zilver (wit) de Valkenburgse Leeuw: de goudgekronde, goudgetande, roodgetongde, staande rode leeuw met dubbele staart. Deze vlag en deze leeuw schijnen ook gevoerd te zijn door de laatste Hertog van Limbourg sur Vesdre, de omstreeks 1280 overleden Walram IV.

Misschien heeft Leopold daarom het wapen van Ongeheel Limburg met een hertogshoed gekroond. Er ligt in de huidige provincie Belgisch Limburg geen vierkante meter grond die ooit het middeleeuwse hertogdom Limburg toebehoord heeft. Is het wel helemaal historisch verantwoord dat het "Limburgs Schutterstijdschrift" beide Limburgse wapenschilden met een hertogshoed kroont?

De Nederlandse provincie Limburg ontstond pas na de afscheiding van België op 19 april 1839. Onder de internationale druk moesten de Belgen uiteindelijk "Het Verlies van Oost-Limburg" accepteren. Limburg ten Oosten van de Maas kreeg een dubbele status. Het werd een provincie van het (rest-) Koninkrijk der Nederlanden en werd tevens een hertogdom van de Duitse Bond, met uitzondering van de vestingen Venlo en Maastricht.

Ofschoon bij de opheffing van de Duitse Bond in 1867 officieel een einde kwam aan de hertogelijke status van Nederlands-Limburg, gaf Koning Willem III op 27 december 1886 aan de Nederlandse provincie een eigen wapen met hertogshoed. Deze hertogshoed is m.i. afkomstig van de titel "Hertog van Limburg" die Willem I, II en III hebben mogen voeren van 1839 tot en met 1867. In Nederlands-Limburg zijn slechts enkele kleine stukjes grond te vinden die ooit behoorden tot het middeleeuwse hertogdom Limbourg. Op 27 december 1886 kwam dus ten Oosten van de Maas een einde aan het voeren van het Limburgs wapen met de leeuw van Valkenburg.

Een vlag kreeg Nederlands-Limburg pas op 18 juli 1953. De stad Maastricht, eens hoofdstad van het Ongeheel Limburg, voert nog steeds de rood-witte vlag.

Het wapen van de Nederlandse provincie Limburg (dd 27-12-1886) toont vier kwartieren en een hartschild. Het toont in 'n goud (geel) veld de zwarte (sabel) leeuw van Gulick, de drie jachthoorns van Horn, de gouden leeuw in een veld van azuur (blauw) van Gelre. Zowel het eerste kwartier en het hartschild tonen de leeuw van Valkenburg/Limburg.

Alleen de tong van die leeuw verschilt van die van de leeuw zoals die ten Westen van de Maas gevoerd wordt. Is het juist dat Belgisch-Limburg de aloude Limburgse leeuw van een gouden tong voorzien heeft?

Op het jongste O.L.S. te Brunssum werden bij de openingsceremonie zeer toepasselijke volksliederen gespeeld en vlaggen gehesen. Ik hoorde de Europese hymne en zag de blauwe vlag met gouden sterren; zag zo gauw niet het aantal sterren. Het volk zong de meeste liederen niet mee. Niet de Brabançonne die toch een Nederlandstalige versie heeft; niet het Wilhelmus, zelfs niet het couplet waarin Maastricht genoemd wordt; ook niet de Vlaamse Leeuw. Wel zong men het Limburgse Volkslied mee. Ik kon zo gauw niet uitmaken welk couplet. Het zal wel niet het vierde geweest zijn dat spreekt van "trouw aan het Oranjehuis".

Toch meen ik dat het Gedeelte Limburg anno 1991 weliswaar verschillende vlaggen en wapens toont, maar nog altijd slechts één volkslied kent. Het werd in 1909 gecreëerd door de Roermondse componist Henri Thijssen (1862-1926). De tekst van de oorspronkelijke drie coupletten is van de hand van schoolmeester Gerard Krekelberg, geboren te Neeritter op 13-6-1864 en gestorven te Vlodrop op 27-11-1937.

Henri Thijssen was dirigent, Gerard Krekelberg lid van het Roermonds Mannenkoor. Het vierde couplet werd later aan het Limburgs Volkslied toegevoegd door de President van het Roermonds Mannenkoor J.N. Snackers.

Misschien kan het Limburgs Schutterstijdschrift de teksten van de op 'n O.L.S. ten gehore gebrachte volksliederen eens publiceren?

Aristides P. Witlox, Maastricht.

Geachte Heer Witlox,

Het wapen van Belgisch-Limburg met de hertogshoed ontvingen wij van het Kabinet van de Provincie in Hasselt in 1988. Koning Leopold heeft met de keuze van dit wapen niet alleen een vooruitziende blik gehad, maar is de beide Limburgen als de eenheid blijven zien die ze al in 1280 waren.

Hoe of waardoor de rode tong van de Valkenburgse leeuw in goud veranderde weten ook wij niet. Misschien dat iemand hiervoor een verklaring heeft.

Gaarne voldoen wij aan Uw verzoek om de volksliederen, die gespeeld worden tijdens de openingsplechtigheid van het O.L.S., in het Limburgs Schutterstijdschrift te publiceren. Wij hopen met U dat tijdens de volgende openingsplechtigheden van het O.L.S. alle aanwezigen de volksliederen dan uit volle borst zullen meezingen. Sta ons toe dat wij vanwege plaatsgebrek steeds één volkslied zullen plaatsen. We beginnen natuurlijk met het Limburgs Volkslied.

De redactie.

LIMBURG, MIJN VADERLAND

Waar in 't brongroen eikenhout, 't nachtegaaltje zingt;
Over 't malsche korenveld 't lied des leeuwriks klinkt;
Waar de hoorn des herders schalt langs der beekjes
boord:

Daar is mijn Vaderland, Limburgs dierbaar oord! 2x

Waar de breede stroom der Maas, statig zeewaarts
vloeit;

Weeldrig sappig veldgewas kostelijk groeit en bloeit;
Bloemengard en beemd en bosch, overheerlijk gloort;
Daar is mijn Vaderland, Limburgs dierbaar oord! 2x

Waar der vad'ren schoone taal klinkt met held're kracht;
Waar men kloek en fier van aard vreemde praal veracht;
Eigen zeden, eigen schoon, 't hart des volks bekoort:
Daar is mijn vaderland, Limburgs dierbaar oord! 2x

Waar aan 't oud Oranjehuis 't volk blijft hou en trouw,
Met ons roemrijk Nederland één in vreugd en rouw;
Trouw aan plicht en trouw aan God, heerscht van Zuid
tot Noord:

Daar is mijn Vaderland, Limburgs dierbaar oord! 2x

ZUID-LIMBURGS FEDERATIEFEEST 1991

Ondanks tropische omstandigheden passeerden op 4 augustus meer dan 15.000 betalende bezoekers de kassa's van het ZLF-1991 in Spaubeek. Voor het eerst overtrof het ZLF daarmee het aantal bezoekers van een OLS.

De eigenlijke organisator van het ZLF-1991 was schutterij St. Gregorius de Grote-Brunssum. De organisatie van een OLS en een ZLF in één jaar vond de schutterij net wat te veel van het goede en daarom verzocht ze het bestuur van de ZLF een andere schutterij te belasten met de organisatie van het ZLF-1991; Schutterij St. Laurentius-Spaubeek werd de organisator.

De nieuwe organisator van het ZLF-1991 kreeg, door de unieke samenloop van het lot bij schutterij St. Gregorius de Grote, dezelfde voorbereidingstijd toebedeeld als elke OLS-organisator. Vergelijkingen in opzet en uitvoering van deze twee 'mammoet-schuttersfeesten' werden daardoor voor het eerst mogelijk. De eerste voorzichtige conclusies spreken in het voordeel van het ZLF.

Het aantal deelnemende schutterijen van beide feesten, valt het meest op. Het OLS-1991 telde 158 deelnemende schutterijen, het ZLF-1991 58 schutterijen.

Al vaker is het aantal deelnemende schutterijen aan de optocht van een OLS onderwerp van discussie geweest. Los van de problemen die komen kijken om alle schutterijen op verantwoorde wijze over de twee-kilometer lange route te loodsen, stelt men zich de vraag of de schutterijen niet tekort wordt gedaan tijdens de drie uur durende optocht. De OLS-Federatie telt per voorbijtrekkende schutterij ongeveer één minuut.

Na ongeveer een uur neemt de aandacht van de toeschouwers zienderogen af, het applaus wordt minder en voor de laatste schutterijen is nauwelijks meer aandacht. Een oplossing is er niet, want voor elke schutterij is de deelname aan de OLS-optocht een erezaak. Niet één schutterij wil daarbij ontbreken.

INHOUDSOPGAVE

<i>Artikel</i>	<i>pag.</i>
Colofon + voorwoord	1
PR-team van de De Limburger wint Jos Daniëlstrofee	2
Met paard en wagen naar het OLS te Brunssum	3
Het OLS-1991 in Brunssum -Spanning en Sportiviteit-	4
In memoriam Jozef Ceyskens	7
Begravenis met gildetraditie	7
Vogelschieting St. Sebastiaan-Grote Brogel	7
Limburgs Schutterszilver op tentoonstelling van Luiks zilverwerk	8
Het eerste Oud-Limburgs Schuttersfeest (2)	9
Adreswijzigingen	10
Schutterij St. Martinus-Horn	10
Moeten er soms eerst doden vallen	11
OLS-1991: Helaas óók enige bittere woorden bij een jaarlijks terugkerende ergernis	11
Een koninklijk huwelijk te Grevenbicht	12
Kon. Wilhelmina-Nieuwenhagen	13
Repliek aan de heer Oosterbosch	13
Folklore in Wallonie: Marche Militaire de Saint Feuillen	15
Krantekoppen	17
Correspondentschap de heer C. Voorter	17
Voortaan neemt OLS-winnaar 'Auwe Limburger' echt mee naar huis -Emoties OLS-feest in brons gegoten-	18
Roemeense dansgroep gaf apart tintje aan OLS-1991	21
St. Remigius-Meerssen	21
Zuid-Limburgs Federatiefeest in september	22
Malbroekproces opgevoerd in Kessenich	22
Inatallatie Broedermeester schutterij St. Rosa-Sittard	24
Het loffelijk broederschap 'St. Sebastianus' te Thorn	24
St. Joseph-St. Geertruid	26
Onder de schietboom	27
OLS-winnaar St. Petrus-Kelpen Oler	30
St. Sebastianus-Klimmen	31
Wij feliciteren	32
Wij gedenken	34
In memoriam Elly Schrijvers-Colleje	34
Winterschieten	34
Limburgse overpeinzingen op het OLS	35
Limburg, mijn vaderland	36
Zuid-Limburgs Federatiefeest 1991	36
Inhoudsopgave	36
Redactie	36

REDACTIE

★ Hoofdredacteur/Algemeen coördinator Nederland:
Wim Pijpers Brouwerslaan 25 6093 GG Heythuysen;
Tel. 04749-2868.

★ Algemeen coördinator België: Drs. Jan Gerits Groen-
straat 56 3941 Eksel; Tel. 011-732960.

★ Schuttersbonden Berg en Dal, St. Gerardus-Amsten-
rade en Zuid-Limburgse Schuttersbond: Drs. Jos Gerits
Soppestraat 12 6176 AM Spaubeek; Tel. 04493-2296.

★ Schuttersbonden Eendracht Maakt Macht en Juliana:
Piet Hermans Hegstraat 13 6001 EW Weert; Tel. 04950-
44548.

★ Schuttersbonden De Maasvallei en Maas & Kempen:
Werner Smet Breeërsteenweg 124 3640 Kinrooi; Tel.
011-563132.

★ Eendracht Born-Echt en Midden-Limburgse Schut-
tersbond: Drs. Jean Walraven Borgeind 21 6041 AP
Roermond; Tel. 04750-18124.

★ Correspondent Z.L.S.B.: Fred Louwen Baron de
Selysstraat 15 6301 JZ Valkenburg; Tel. 04406-42322.

★ Correspondent Schuttersbond Eendracht Born-Echt
e.o.: Cor Voorter Maj. Evanslaan 1 6114 KR Susteren;
Tel. 04499-1539.

**BIJLAGE: FOLDER LIMBURGS
SCHUTTERIJENMUSEUM**

Speciaal voor
SCHUTTERIJEN

Alle soorten
**VEREN EN
PLUIMEN**

Leverbaar
in verschillende
maten en
kleurcombinaties

**Kom geheel vrijblijvend kijken in
onze speciale afdeling, waar wij u
vele modellen kunnen tonen.**

'tversierhoés
geer v.d.veer

Kwartelenmarkt/Jodenstraat 32
5911 HK Venlo Tel. 077-517169

IMPORT EXPORT

**LAAT KICKEN
NAAR UW
BANDEN KIJKEN**

Bandenspecialist
KICKEN b.v.

VOERENDAAL Valkenburgerweg 41 tel 045-751700	MAASTRICHT Bemelerweg 90 tel 043-621515
TEGELEN Kaldenkerkerweg 96 tel 077-33433	SITTARD Bergerweg 59 tel 04490-10707

JANFRÉ

**Voornaamste punten waar u op let
bij aanschaf van nieuwe uniformen:**

- *Goede kwaliteit
- *Korrekte pasvorm
- *Vlotte levering
- *Betaalbare prijs
- *Behoud van pasvorm
- *Snelle nalevering
- *Uitgebreide service

Dit maken wij voor U.
Vraag vrijblijvend offerte.
Maak een afspraak.

**uniformen-
petten-
uitmonsteringen**

BRUSSELSESTRAAT 124
6211 PH MAASTRICHT
TELEFOON 043-217712

Wij hebben de vakkennis en kunde in huis om
nieuwe vaandels te vervaardigen en oude
vaandels te restaureren.
Dit gebeurt bij ons sinds 140 jaar.

Wij gebruiken de meest zeldzame, kostbare en
functionele materialen om via hand- of
machineborduurwerk en de onmisbare
kunsthistorische achtergrond een ambachtelijk
werkstuk van allure af te leveren.

Kevelaerer Fahnen + Paramenten GmbH
am Kapellenplatz 27/Ecke Maasstrasse
in 4178 Kevelaer
Tel.: 09-49 2832 5734

Stadelmaier Nijmegen B.V.
Tel.: 080-224384

LIMBURGSE BIER SPECIALITEITEN
VAN DE MERGELLANDBROUWERIJ

GULPENER SJOES

LIMBURGS
KONINGSPAAR